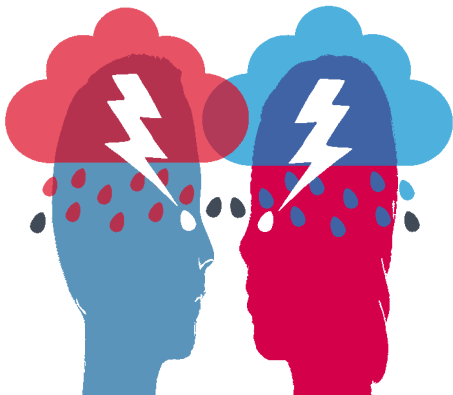

HET WONDER VAN 2018: TIEN JAAR RUZIE

SEPTEMBER 2023

NEEM MEE ÉCHT ALLES OVER LEEUWARDEN

liwwadders

JOHAN GIESING EN JOHAN BETHLEHEM:

*Een gietvloer is niet
zomaar iets*

TOEGANKELIJKHEID:

HET IS GEK DAT WE HIER KEER OP KEER AANDACHT VOOR MOETEN VRAGEN

Izaak Azoulay
DE FIB WAS MIJN HUIS
PAG 8

Tom van Mourik
NIKS MIS MET ZENDINGS-
BOEKJES **PAG 9**

Lutz Jacobi
IK WIL DEZE KRANT WEL
RONDBRENGEN **PAG 10**

Rick de Haan
YOSI IN BURGUM IS VOOR
HET HELE GEZIN **PAG 11**

VOGELS OF WONINGEN: EEN VALS DILEMMA

GROTE E-BIKE

JOUW OUDE E-BIKE IS
minimaal €400,- waard!

INRUILACTIE

Hercules Nizza | 400 Wh
Adviesprijs €2449,-

*betrouwbare
Bosch
middenmotor!*

**FIETSPLAN
MOGELIJK!**

Hercules Montfoort F7 | 400 Wh
Adviesprijs €2849,-

Hercules Montfoort I-F8 | 500 Wh
Adviesprijs €3379,-

Actievoorzwaarden | Deze actie is uitsluitend geldig bij Halfords Leeuwarden en is alleen van toepassing op het Hercules assortiment. U ontvangt gegarandeerd een inruilkorting van ten minste €400,- voor uw huidige e-bike ongeacht het merk, met de mogelijkheid tot een hoger inruilbedrag. De waarde van uw huidige e-bike wordt verrekend met de adviesprijs van de door u gekozen Hercules e-bike. De waarde van uw huidige fiets wordt bepaald in onze winkel aan de Centrale 7 in Leeuwarden. Vraag ons naar de voorwaarden van het Fietsplan voor meer informatie. | Halfords Leeuwarden 2023 ©

EEN GIETVLOER

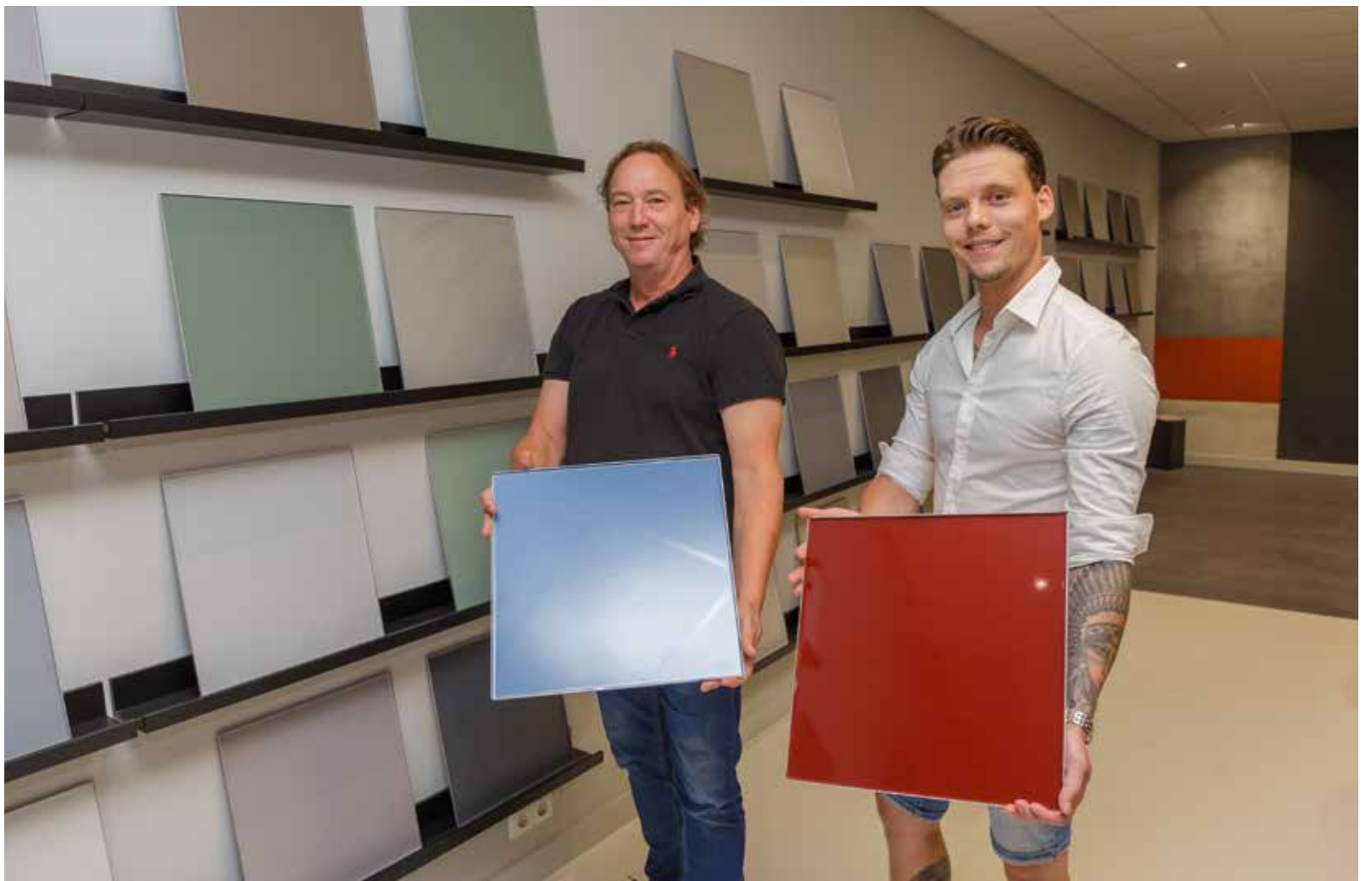
Advertorial • Foto's: Simon van der Woude

IS NIET ZOMAAAR IETS

'We hebben hier bij Giesing Coatings aan de Fahrenheitweg de grootste showroom van gietvloeren van het noorden. In deze showroom kunnen particulieren precies zien wat er bij de aanleg van zo'n vloer komt kijken. Hier kun je de vloer bij wijze van spreken ruiken en proeven.' Johan Giesing en Johan Bethlehem hebben de handen ineengeslagen als het gaat om voorlichting, advies en aanleg van de trendy gietvloeren. 'Daar komt echt wel wat bij kijken', zegt Bethlehem van het gelijknamige schildersbedrijf.

Johan Giesing: 'Ik zit nu vijfendertig jaar in deze schildersbusiness en regelmatig wordt mij over de aanleg van gietvloeren om advies gevraagd. Veel schilders haken erop af omdat de aanleg tamelijk complex is. Het is niet zomaar iets. Ik ben opgegroeid met het adviseren over verf- en coatingsystemen, dan is het al gauw van: wat is de moeilijkheid en hoe gaan we dat oplossen.' Voor het laatste, de praktische toepassing, heeft hij zijn oud-werknemer Johan Bethlehem in de arm genomen. 'Samen hebben we dit opgepakt en besloten om een showroom in te richten waar diverse vloeren liggen en een breed scala van keuzemogelijkheden (materiaal en kleur) aan de wanden hangt. Volgens ons is er nergens in het noorden zo'n presentatie te vinden van wat er zoal mogelijk is.'

'Het leggen van een polyurethaan gietvloer is even iets anders dan een deur verven', zoveel maakt Johan Bethlehem duidelijk. 'Het is een licht elastische kunststofvloer, gemakkelijk in onderhoud en het heeft een goede geleiding voor een systeem met vloerverwarming.' De gietvloer is een luxeproduct dat regelmatig opduikt in woonbladen zoals VT Wonen en gepromoot wordt door trendy ontwerpers zoals

Johan Giesing (l) en Johan Bethlehem

'Kom langs om te kijken, te voelen en verbazen'

Piet Boon. Johan Giesing: 'Het is even wat anders dan een standaard parketvloer van pvc met visgraatmotief. Het is elastisch en ziet er vriendelijk, strak en modern uit.'

Hoewel het resultaat simpel oogt, noemt Johan Bethlehem het resultaat 'een echte eye-catcher'. Bij de aanleg komt nog wel het een en ander kijken. Johan Giesing: 'Dit is vakwerk. Je hebt te maken met een product dat bestaat uit twee componenten. Die componenten moet je mechanisch mengen op het juiste toerental. Het aanmaken is een kunstje op zich. Daarna gebruiken we een getande spatel voor het aanbrengen van de juiste dikte. Als de substantie niet goed verdeeld wordt, dan krijg je kleurverschil.' Johan Bethlehem: 'Het gaat om een

naadloze afwerking, het is even iets anders dan het aanbrengen van een tegeltje.'

De twee ondernemers staan open voor gesprekken met vakmensen die hun team willen komen versterken. Johan Giesing: 'Hoewel de gietvloer een luxeproduct is, denken we dat de aanleg een vlucht gaat nemen. Bij JG Wand Dak en Vloercoatings (een nieuwe naam voor een nieuw specialisme) kijken we graag naar het grote geheel waar de gietvloer een onderdeel van vormt. In onze showroom staat ook het exclusieve beton ciré (geweven en gewaxt beton) opgesteld. Opnieuw zeg ik: kom langs om te kijken, te voelen en verbazen. Het moet al raar gaan wanneer wij met onze ervaring niet tot de juiste oplossing komen.'

GIESING EN BETHLEHEM VERWIJZEN GRAAG NAAR HUN WEBSITE WAAROP GEÏNTERESSEERDEN EEN EERSTE INDRUK KUNNEN KRIJGEN. VIA DE WEBSITE KAN AAN AFSpraak WORDEN GEMAAKT VOOR EEN BEZOEK AAN DE SHOWROOM AAN DE FAHRENHEITWEG 25. 'WE ZIJN NETJES IN DE PRIJS. WE HANTEREN EEN GUNSTIGE METERPRIJS TEN OPZICHTE VAN DE VELE WEBAAANBIEDERS. HET IS EEN BLIJVENDE KWALITEITSINVESTING IN JE WONING. BOVENDIEN GAAT DE VLOER LANGER MEE DAN DE MEESTE ANDERE VLOERBEDEKKINGEN.'

Het Stadsblad Liwwadders (sinds 1998) wordt gemaakt door: André Keikes, Aly van der Mark, Klaas Kasma, Eric Hoekstra, Lisanne van der Ploeg, Henk Weiland, Luuk Inberg, Anton Feddema (vormgeving), Simon van der Woude (fotografie), Keimp Pijpstra (webbeheer), Remco Jan Veldman (acquisitie, Titus Oomes (verspreiding) en Andries Veldman (organisatie en acquisitie). Liwwadders verschijnt tien keer per jaar en wordt verspreid in de gemeente Leeuwarden en in de randgemeenten (zie op pagina 5). Daarnaast wordt de krant geplaatst op onze website www.liwwadders.nl Al onze activiteiten worden ondersteund door Facebook, Twitter, Instagram (Roosmarijn Haring) en een dagelijkse nieuwsbrief. Niet onvermeld mag blijven dat bepaalde advertentieverkopers misbruik maken van onze titel. Er is maar één Stadsblad Liwwadders en dat hebt u nu in handen. Een krant die lezers, middenstanders, vrijwilligers en kunstenaars serieus neemt. Wilt u communiceren met deze groepen, bel dan naar Andries Veldman (058-2133138) of mail naar info@liwwadders.nl Stadsblad Liwwadders wordt gedrukt bij Flevodruk in Harlingen.

DONATEURS ZIJN BROODNODIG VOOR GOEDE JOURNALISTIEK

- WIJ BEDANKEN (NIEUWE) DONATEURS HARTELIJK VOOR HUN BIJDRAGE (VERMELD UW ADRES ALS U BELANGSTELLING HEEFT VOOR ONZE DONATEURSBIIJEENKOMST)
- DOE MEE, DONEER! KIJK OP WWW.LIWWADDERS.NL

KLEARE KIMEN start op woensdag 11 oktober met een vijfdelige cursus die begint in de studio van Omrop Fryslân. Janko Krist, de maker van o.a. Man bijt hond, zal dan het een en ander vertellen over hoe deze programma's tot stand komen. Hij geeft niet alleen tips en trucs voor het maken van een interessante korte film maar zal ook anekdotes vertellen uit de praktijk. Daarna vinden nog vier bijeenkomsten plaats waarin allerlei aspecten van de videohobby aan bod komen.

Filmclub Kleare Kimen

zoekt nieuwe leden

Advertorial

'Dat wij al zeventig jaar bestaan en bijna niemand van ons bestaan weet, is toch wel een beetje een wonder.' Lucien Luijckx van de Leeuwarder filmclub Kleare Kimen kijkt er zelf ook van op. Temeer omdat Kleare Kimen enkele bijzondere films op haar naam heeft staan. Een van die films was onlangs nog te zien op het NOS-journaal.

De film die onlangs op het journaal te zien was, ging over het bezoek in 1959 van de sjah van Perzië aan de boerderij van Rigtje Wasse-naar-Boelstra in Jelsum. Het waren prachtige sfeerbeelden van de historische boerderij met de boerin die haar gasten op het erf ontving.' De sjah was, net als vertegenwoordigers van andere landen, geïnteresseerd in het Friese stamboekvee en bracht samen met koningin Juliana een bezoek aan het dorp onder de rook van Leeuwarden. 'Ik wist helemaal niet dat we die film hadden.'

Kleare Kimen, de vereniging van filmmakers, kan wel wat versterking gebruiken, vertelt Lucien Luijckx. 'We zijn nu een club met elf leden. Allemaal even enthousiast over het maken van films en de bijbehorende specialismen zoals geluid, montage, filmbewerking en videotechniek.'

Elke veertien dagen op donderdagavond komen de leden van Kleare Kimen bijeen in het wijkgebouw Camminghaburen. Op de clubavonden worden films en presentaties op groot scherm vertoond en besproken. 'We informeren elkaar over de laatste ontwikkelingen op het terrein van videotechniek, verhaal in je video, hoe je het beste geluid kunt krijgen en hoe je dat allemaal bij elkaar kunt krijgen tot één mooie film. En zo leren we samen onze eigen films in de praktijk steeds beter te maken. Ook het maken van familiefilmpjes komt aan bod.'

'Het meest aantrekkelijke van onze club is de grote samenhang, de onderlinge hulp van en aan de clubleden en de sociale sfeer. Alle kennis wordt gedeeld en elkaar aangeleerd. Dit geldt zowel voor de beginners als voor de gevorderden in de groep. We boffen dat we binnen de club twee leden hebben die (semi) professioneel films maken

Zeventig jaar enthousiasme voor beeld, geluid, montage en het verhaal

(bedenken, filmen, monteren). Maar het belangrijkste is het plezier beleven aan onze gezamenlijke hobby.'

De verschillende leden hebben gezamenlijk een arsenaal aan apparatuur opgebouwd. Ook de club zelf kan verschillende apparaten te leen of te huur geven. 'Als videoclublid bent je automatisch lid van Nova-Noord. Dit is een federatie voor filmclubs in

de provincies Groningen, Friesland en Drenthe. U ontvangt hiervoor ook een lidmaatschapskaart, die die korting geeft bij diverse bedrijven. Hoewel ons doel niet is om een echte wedstrijd-

filmers zijn, trekken onze films binnen de Nova en Nova-Noord regelmatig de aandacht. Ook werden verschillende films in 2023 uitgezonden op Omrop Fryslân TV.'

MAAK VRIJBLIJVEND KENNIS MET FILMCLUB KLEARE KIMEN. IEDEREEN IS VAN HARTE WELKOM. DE CLUBAVONDEN ZIJN OP DONDERDAG EENS IN DE TWEE WEKEN VANAF 20:00 UUR IN HET MFC CAMMINGHASTINS, LIEUWENBURG 2, LEEUWARDEN. VOOR MEER INFORMATIE KUN JE TERECHT OP DE WEBSITE [HTTPS://WWW.KLEAREKIMEN.NL](https://www.klearekimen.nl)

KLAAS K. TE L.

ZE VONDEN DAT IK WEL WEER EENS TOE WAS AAN EEN VRIENDIN

In de vakantie stuurden mijn dochters me op date. Tenminste zo noemden ze dat. Ze vonden dat ik wel weer eens toe was aan een vriendin. Zelf fietsten ze iedere avond van Hoorn naar Midsland om te gaan stappen in Wyb's, De Stoep of de Schotse 4. Ik ga zeker niet met jullie mee, zei ik. Daar ben ik te oud voor. En ik heb ook geen zin om midden in de nacht dat hele stuk terug te fietsen. Maar het was zeker niet de bedoeling dat ik met ze meeging de kroeg in. Ze hadden andere plannen voor me. De dames en een eilander vriendinnetje hadden een afspraakje met de alleenstaande moeder van het vriendinnetje voor me geregeld. Maar daarvoor moest ik wel al vroeg op de avond naar het terras van het Witte Húske komen. Daar zou die moeder dan ook komen hadden de dames bekokstoofd. Er zat ook nog wat eigenbelang bij, want als het wat zou worden dan hadden ze altijd een logeeradres op het eiland, meenden ze.

Wat de beide dames niet wisten was dat ik de betreffende moeder al kende uit de tijd dat ik op het eiland woonde en zij nog geen moeder was. De geschiedenis moet zich maar niet herhalen, dacht ik, toen ik aan het eind van de middag wuivend naar twee breedlachende dochters, de bus in stapte. Midsland liet ik maar voorbijgaan. Ik bleef zitten tot de bus op de haven in West

stopte. Eerst maar een biertje bij café Lieman, vond ik. Terwijl ik van de haven naar het café liep hoorde ik mijn telefoon in mijn broekzak overgaan. Mijn jongste dochter belde me. Ik neem mooi niet op, dacht ik, papa is op date. Maar net toen ik met mijn eerste biertje in de hand stond, belde ze weer. Als ik thuis ben zal ik haar vertellen dat je een man die op date is nooit mag storen, dacht ik en zette mijn telefoon op stil. Het werd een avondje als vanouds. Na café Lieman moest ik uiteraard ook nog even naar De Zeevaart en naar het Zwaantje. Af en toe voelde ik de telefoon in mijn broekzak trillen. Maar een man op date wil niet gestoord worden, zelfs als die date waarschijnlijk in Midsland zit te wachten en ik op West mijn oude kroegen afloop. Toen de laatste boot de haven binnenliep, leek het me tijd geworden om één van de laatste bussen richting Hoorn te nemen.

In Hoorn liep ik nog even naar de boerderij van mijn neef. Die zat met een paar vrienden en wat familie rond een tot houtkachel omgebouwde lichtboei. Wat ben je laat, zei hij terwijl ik een flesje bier in mijn handen gedruwd kreeg. Ik was op date, zei ik. De dochters hadden een afspraakje voor me geregeld in Midsland. Maar ik bleef per ongeluk tot West in de bus zitten. Een gemiste kans, grijsden ze bij de houtkachel. Ach, zei ik, ik kende haar al en op West was het ook heel gezellig.

De volgende dag zaten we met zijn drieën met koffie en een croissantje in de tuin van ons vakantieverblijf en vertelde ik mijn dochter dat ik zo'n gezellige avond had gehad met de dame die ze voor me geregeld hadden en dat we misschien nog wel eens gingen afspreken. Nou, dat kan dan mooi vanavond, zei de jongste dochter. Ik heb je gisteren acht keer proberen te bellen, maar je nam niet op. Ik neem nooit op als ik in het gezelschap van een dame ben, zei ik stoer. Nee, maar ik belde je om je laten weten dat je afspraak bij ons huisje langsgekomen was om te vertellen dat ze verhuurd was en dat ze je vandaag graag in Midsland op het terras wilde ontmoeten. Toen verslikte ik me in mijn koffie.

KLAAS KASMA, KOK IN LEEUWARDEN

**DIT JOURNALISTIEKE
INITIATIEF STEUNEN?
BEZOEK DAN
WWW.LIWWADDERS.NL**

• HUIS AAN HUIS IN DE WIJKEN EN DORPEN
 (WISSELEND)

• VERSPREIDPUNTEN
 (DIE REGELMATIG WORDEN AANGEVULD; MET STER*
 MEERDERE MALEN)

CAMMINGHABUREN: JUMBO*, ALBERT HEIJN*, PRIMERA, BAKKER VAN DEN BERG, SLAGER SMIT, RENÉ FISH AND CHIPS, WIJKCENTRUM, GEZONDHEIDSCENTRUM; **VRIJHEIDSWIJK:** JUMBO*, MULTIFUNCTIONEEL CENTRUM; **BILGAARD:** ALBERT HEIJN*, BAKKERIJ VAN DEN BERG, SCHOEN- EN SLEUTELSER- VICE BILGAARD, SLAGER SMIT, GROENTEZAAK YNE EN HINKE VAN DER MEULEN; GEZONDHEIDSCENTRUM, CAFÉ BILGAARD, PRIMERA, SNACKBAR DOUBLE FF, CHINEES-RESTAURANT MEI WAH; **WESTEINDE:** POIESZ*, SNACKBAR DE TILLE, KAPPER, ZORGCENTRUM SWETTEHIEM, GEZONDHEIDSPLEIN WEST- EINDE; **VALERIUS:** VISZAAK DE GEZONDE APOTHEEK*, ELY'S LUNCHROOM, TANKSTATION VALERIUSSTRAAT; **WESTEN:** HOTEL WTC, KAMER VAN KOOPHANDEL, MEUBELZAAK DE TIJD WONEN, EUROHOTEL; **NIJLÂN:** LIDL*, ALDI*, CAFÉ 'T WAP, DALSHIEM FOTOGRAFIE, PIZZERIA ADRIANO; **ALDÂN:** POIESZ*, SNACKBAR DOUBLE FF, APOTHEEK BENU, ZORGCENTRUM ERASMUSHIEM, ZORGCENTRUM ALDLÂNSTATE, TANKSTATION ALDLÂNSDIJK, MEDISCH CENTRUM LEEUWARDEN; **HEECH- TERP/SCHIERINGEN:** POEISZ*, SNACKBAR RONDWEG, WIJK- CENTRUM; **CAMBUURPLEIN:** JUMBO*, PRIMERA, APOTHEEK BOITEN*; **WINKELCENTRUM LEEUWERIKSTRAAT:** JUMBO*, PRIMERA TROELSTRAWEG, SNACKPOINT DE LEEUWERIK; **BLEEK- LAAN E.O.:** POIESZ*, JUMBO*, TRYATER; **VLIET:** SNACKBAR 'T VLIET, SNACKBAR DE CENTRALE, BAKKER TROMP, HALAL SLAGERIJ ATLAS; **ORANJEWIJK:** ALBERT HEIJN*; **ACHTER DE HOVEN:** EETHUIS POTMARGE, WIJKCENTRUM J.H. KNOOP- STRAAT; **TIJNJEDIJK:** ALBERT HEIJN XL* (MIRO), AKO, VISZAAK HOLLANDER, TUINCENTRUM KLAVER, BP TANKSTATION; **WTC:** JUMBO*; **SCHRANS:** ALBERT HEIJN*, , DECO HOME, BIO BIJ JANSEN, FRIESE SCHRIJFKAMER, SCHOOTSTRA VIS*, FIETSTATION 058, TABAKSZAAK PETER VAN DER KAMP*; **ZUIDERBUREN:** JUMBO*; **DE HEMRIK:** , GROOTHANDEL MAKRO, SNACKBAR HEMRIK, FRIESCHE OLIE EN VERFHANDEL, OMROP FRYSLÂN; **DE ZWETTE:** SNACKBAR LORENTZ, DE FABRIEK, GROOTHANDEL SLIGRO, CRYSTALIC, MOTOPORT LEEUWARDEN; **GROTE WIELEN:** RESTAURANT DE GROTE WIELEN

CENTRUM LEEUWARDEN: BOUWBEDRIJF DE VRIES , ORANJE HOTEL*, AKO STATION*, STATIONS KAPPER*, CAFÉ DE STEE, CAFÉ WAPEN VAN LEEUWARDEN, RESTAURANT DE WALRUS*, RES- TAURANT SPINOZA, CAFÉ ORANJE BIERHUIS, CAFÉ DE TOETER, IERSE PUB PADDY O'RYAN, EETCAFÉ HET LEVEN, **IJZERHANDEL POSTMA**, DE WERELD VAN THEE, HOTEL STADHOUDERLIJK HOF, HOTEL 'T ANKER, HOTEL POST PLAZA*, SIGARENZAAK TETMAN DE VRIES, RESTAURANT DE WAAG, LEKTUURHAL OVER DE KEL- DERS*, RESTAURANT SARAY, RESTAURANT BOSPORUS, RESTAU- RANT EINDELOOS, RESTAURANT FELLINI, DOPPIO ESPRESSO*, RESTAURANT DE BURGEMEESTER VAN NAEELS, FIRE CAFÉ*, BARREVOETS, URKER VISZAAK, RESTAURANT DE KOPEREN TUIN, CAFÉ DE MARKIES, LUNCHROOM DE BROODTROMMEL, CAFÉ DE BRASS, RESTAURANT DE Vliegende HOLLANDER, BAGELS AND BEANS, BAKKER BART, SPAR, LUNCHROOM SPIEGELAAR, CAFÉ WOUTERS, DE-CAFÉ, EETCAFÉ DIKKE VAN DALE, DE BRASSERIE MARIA LOUISE, CHINEES RESTAURANT KOTA RADJA, EKO PLAZA*, SLIJTERIJ JELLE, CROISSANTERIE VITTORIO, SNACKBAR ELY'S, ALBERT HEIJN*, VAN DER VELDE BOEKEN*, GALERIE DE ROOS VAN TUDOR, GALERIE DE VRIES, FRIESCHE CLUB, NEUS- HOORN, KUNSTKADE, RABOBANK ZAAILAND*, BRASSERIE FRIES MUSEUM*, GRAND CAFÉ Z, SCHOUWBURG DE HARMONIE, HISTORISCH CENTRUM LEEUWARDEN, TRESOAR, BIBLIOTHEEK DBIEB*, STADHUIS, STADSKANTOOR OLDEHOOFSTERKERKHOF, PROVINCIEHUIS*

WIRDUM: SPAR, HOTEL-CAFÉ DUHOX • **GROU:** ESSO TANKSTA- TION, HOTEL OOSTERGO, THEEHUIS, VISZAAK, JUMBO*, POIESZ, SNACKBAR TAMARINDE, EETHUIS AMICAAL • **WERGEA:** SUPER- MARKT ATTENT HANSMA, SLAGER HARMKE ANEMA • **DRONRYP:** IT HOLT • **MENALDUM:** POIESZ • **JELLUM:** RESTAURANT JONKER SIKKE • **WEIDUM:** HOTEL WEIDUMERHOUT • **AKKRUM:** POIESZ, HERBERGH DE CLEEF, BAKKERIJ BOONSTRA • **REDUZUM:** DE BLAUWE TENT, SLAGERIJ • **WYTGAARD:** FREDERIKA'S TAARTEN & SA • **STIENS:** ALBERT HEIJN*, POIESZ*, JUMBO*, EATCORNER PITER JELLES, VISKRAAM, BRUNA, PRIMERA, TENNISVERENIGING • **HURDEGARYP:** ALBERT HEIJN, POIESZ, SLAGER RYPMA, PRIME- RA, HOTEL VAN DER VALK • **OENTSJERK:** BAKKER BRAAKSMA • **WYNS:** DE WINZE • **GYTSJERK:** ALBERT HEIJN*, VISKRAAM BIN- NE VAN DER KOOI, TANKSTATION VAN DEN BELT, POSTKANTOOR • **BURGUM:** BOEKHANDEL FRANKE ATSMA EN ANNEKE JAGER

Prijsvraag

De foto van de bioscoop op de Nieuwestad leverde weinig reacties op. Terwijl het toch een pand is van allerlei verhalen en acties. Ook een mooi verhaal bij de nieuwe foto? Stuur het dan op naar Stadsblad Liwwadders, M.H. Trompstraat 8, 8921 GH Leeuwarden en u maakt kans op een mooi boek over de historie van Leeuwarden.

LIWWADDERS 25 JAAR JUBILEUMPROGRAMMA

• 11 OKTOBER STADSWANDELING MET BEARN BILKER.
 VAN 18 TOT 20 U. START: ORANJE BIERHUIS.
 (AANMELDEN VIA INFO@LIWWADDERS.NL OF TEL. 058-2133138)

• 25 OKTOBER CRACKROUTE MET LC-JOURNALISTEN WIETSKE KOEN
 EN BART OLMER. VAN 18 TOT 20 U. START: ORANJE BIERHUIS.
 (AANMELDEN VIA INFO@LIWWADDERS.NL OF TEL. 058-2133138)

• 1 NOVEMBER PUBKWIS. EEN AMUSANTE KWIS OVER LIWWADDEN EN DE WERELD
 EROMHEEN IN HET ORANJE BIERHUIS. AANVANG: 20 U. ENTREE: 5 EURO P.P.
 (TEAMS, BESTAANDE UIT VIER PERSONEN,
 AANMELDEN VIA INFO@LIWWADDERS.NL OF TEL. 058-2133138)

IN VOORBEREIDING

• LIWWADDERS JAZZCAFÉ IN DAX GASTROBAR

• PRESENTATIE BOEK HET VROLIJKE LEVEN IN EEN PROVINCIEHOOFDSTAD

VOOR DE WANDELINGEN IS ER PLAATS VOOR EEN BEPERKT AANTAL
 DEELNEMERS; DEELNAME IS GRATIS

VAN DER VELDE BOEKEN

Nieuwestad 57-59
 8911 CJ Leeuwarden
 0582132360

www.boekhandelvandervelde.nl

Advertorial

BAK- EN VAKMANSCHAP VAN TOM EN AAFKE BIELEVELD BEKROOND

Het vak- en bakmanschap van Tom's Cafeteria aan het Cambuurplein in Leeuwarden is bekroond met het keurmerk Goed Gefrituurd van brancheorganisatie ProFri, de vakvereniging voor professionele frituurders. Ondernemers Tom en Aafke Bieleveld kregen het bijbehorende gevelschildje en certificaat voor uitblinkend vakmanschap overhandigd door ProFri-directeur Frans van Rooij.

'In juli zaten we hier precies een jaar nadat we verhuisd waren van de Groningerstraatweg. Dat is een goede keuze geweest', zegt Tom Bieleveld. Tom en Aafke zijn ingenomen met de waardering van de brancheorganisatie. 'Je moet voortdurend scherp blijven op alle onderdelen van dit vak. En nu eigenlijk nog scherper omdat allerlei prijzen sterk zijn gestegen.'

Aafke pakt de nota's van de friet er even bij. Aafke: 'Ten opzichte van vijf jaar geleden is de inkoop van friet honderd procent gestegen en ik verwacht binnenkort opnieuw prijsstijgingen.' Tom: 'We kopen overigens zeker niet de goedkoopste patat in, dat mag duidelijk zijn. We gaan voor kwaliteit.'

Sinds 1998 zitten de beide ondernemers in de patat. Aafke zelfs nog net even wat langer. 'We voeren een ruim assortiment, ook vegasnacks en vegaburgers. Ze noemen ons ook wel de Burger Meester van Leeuwarden.' Mede dankzij bezorging groeide Tom's Cafeteria snel, wat een verhuizing naar de ruime locatie aan het Cambuurplein noodzakelijk maakte. Hier werd meer ingezet

WE HEBBEN EEN FANTASTISCH, JONG TEAM DAT MET VEEL PASSIE EN ENTHOUSIASME VAAK VOOR LANGERE TIJD BIJ ONS WERKT. ZONDER HEN ZOUDEN WE NIET KUNNEN DOEN WAT WE NU DOEN. AF EN TOE IS ER RUIMTE VOOR EEN NIEUWE COLLEGA, MOCHT JE GRAAG DEEL UITMAKEN VAN ONS TEAM KUN JE ALTIJD EVEN BIJ ONS BINNENSTAPPEN EN EEN SOLLICITATIEFORMULIER INVULLEN.

'Vijf jaar geleden kochten we twaalf en een halve kilo patat in voor vijftien euro en nu is dat dertig euro'

op de cafeteria-PLUS/lunchroom/restaurant kaart. Dat wil zeggen dat je hier terecht kan voor luxe belegde broodjes, menu's en natuurlijk ook 'gewoon' voor lekkere snacks en patat. Geniet van een lekkere vers gemalen kop koffie, latte machiatto, espresso of een heerlijke ambachtelijke milkshake. Voor deze upgrade maken ze gebruik van concepten zoals Brood & Co, Chrispy Chicken Club en de Tom's Burgers. Er is veel veranderd maar de vertrouwde kwaliteit en klant-

vriendelijkheid zijn gebleven.

Tom en Aafke Bieleveld verzetten zich tegen demonisering van de branche. Zo leverde Tom kritiek op wethouder Hilde Tjeerdema (D66) die zich denigrerend uitliet over patatverkopers. De wethouder vergeleek frietuitbatters met tabaksverkopers. Bieleveld schreef op Twitter: 'Deze wethouder nodigt deze wethouder uit om eens een dag met ons mee te draaien!' Het woord 'wethouder' bezorgde Tom een

plek op de groslijst van Eetwoord van het Jaar 2022.

Met het bemachtigen van het keurmerk verwerft het bedrijf van Tom en Aafke een vermelding in de Nationale Smulgids. 'Tom's Cafeteria is een frituurzaak die zonder meer een omweg waard is,' aldus het Nederlands Frituurcentrum, dat de auditing uitvoert in opdracht van ProFri. 'Deze frituurspecialzaak heeft ouderwets lekkere milkshakes en geweldige satésaus.'

Voor consumenten is het keurmerk een herkenbaar kwaliteitslabel. Houders van het keurmerk worden namelijk opgenomen in de Nationale Smulgids (Smulgids.nl) en staan hiermee ook officieel te boek als frituurspecialzaken die een omweg waard zijn.

Het keurmerk voor frituurspecialzaken wordt behaald na een uitgebreid traject met onder meer het invullen van een zelfscan, audits en mystery guest bezoeken. Tom's Cafeteria doorliep de afgelopen maanden met goed gevolg de procedure om het Goed Gefrituurd keurmerk te bemachtigen. Het bedrijf blinkt hiermee uit op het gebied van Vakmanschap, Veiligheid & Hygiëne en Verantwoordelijkheid. Deze drie V's vormen namelijk de pijlers van Goed Gefrituurd.

OPVALLEN IN LIWWADDERS? BEL REMCO JAN VELDMAN 06-25223490

REDACTIONEEL

Zaken waarmee u zit pakken wij graag op. We zien dat onze lezers onze krant en website waarderen en daarom doen wij een beroep op u. Wanneer u onze artikelen van belang vindt, dan nodigen wij u uit om donateur te worden. Uw bijdrage is zeer welkom. U kunt uw bijdrage overmaken op NL06 RABO 0320.2000.51 t.n.v. Veldman Journalistieke Producties. U kunt uw bijdrage ook overmaken aan de Stichting Loods 50 voor onderzoeksjournalistiek. Deze stichting is gelieerd aan Liwwadders, het bestuur bestaat uit Bearn Bilker (voorzitter), Sietske Inberg, Hester Witteveen en Kor van der Meulen. Het rekeningnummer van de Stichting Loods 50 is NL88 RABO 0355.1954.96 onder vermelding donatie en uw e-mailadres. Jaarlijks wordt u uitgenodigd voor onze donateursbijeenkomst.

Als u het stadsblad leest, dan merkt u dat Liwwadders niet zomaar een huis-aan-huisblaadje is. Liwwadders is op meer dan 170 plaatsen (supermarkten, sporthallen, stamtafels, kantines en wachtkamers) gratis verkrijgbaar in de gemeente Leeuwarden en ook daarbuiten. Is-ie op, dan wordt er meestal aangevuld.

Bent u als ondernemer/vereniging/zzp'er geïnteresseerd in een bedrijfsreportage, viert u binnenkort feest of wilt u iemand in de bloemetjes zetten: neem dan contact met ons op: tel. 058-2133138 of info@liwwadders.nl Uw betaalde advertorial wordt gratis doorgeplaatst op onze website en via onze andere mediakanalen. Ook in dit nummer treft u enkele artikelen aan die eerder op onze websites www.liwwadders.nl en Dossier Liwwadders verschenen. We vonden ze belangrijk genoeg om ze ook in de papieren krant af te drukken.

Nieuw coronanieuws en andere zaken lees alle berichten op www.liwwadders.nl

✳ **De AKO lektuurhandel verdwijnt van het Leeuwarder station. Na tientallen jaren een belangrijk verkooppunt van boeken, kranten en tijdschriften te zijn geweest gaat de deur aan het eind van het jaar op slot. ProRail heeft de huur opgezegd. Elders in het land staan er nog 15 AKO's op de nominatie om te worden gesloten. Aanvankelijk was AKO een Brunaverkooppunt.**

✳ **Na het winkelcentrum in Westeinde gaan ook de centra in Nijlân (Willem Alexanderplein en Uiterdijksterweg) op de schop.**

Se make mij de pis niet lauw

Door Andries Veldman

Over mienskip hoor ik de laatste tijd weinig. Het tijdens Culturele Hoofdstad 2018 in zwang geraakte begrip is sleets geraakt en onwaarschijnlijk geworden. De feiten spreken voor zich: arm Leeuwarden staat in weerwil van de subsidiabele voornemens voorafgaande aan het feestjaar weer aan de kant. Na het lezen van het ruzieboek *Het Wonder van 2018*, een verslag gemaakt door GEART DE VRIES over de totstandkoming en de naweën van het culturele feest, is het niet verwonderlijk dat niemand meer over mienskip spreekt. Wat wel wonderlijk is, is dat het feestjaar, ondanks het hopeloze voortraject waarin de organisatoren uit eigen belang elkaar naar het leven stonden, door sommigen nog altijd als een succesvolle onderneming wordt gezien. Het is maar net hoe je ernaar kijkt.

Wie buurthuis de Kobbekooi in de Wielpôle bezoekt, zo ongeveer de armste wijk van de stad, weet binnen enkele minuten hoe de vlag erbij hangt. Van alle prachtige verhalen die in de voorbereiding van Culturele Hoofdstad de ronde deden werd men hier weinig wijzer. Wethouder EVERT STELLINGWERF (GroenLinks) werd onlangs voorafgaande aan de heropening van het buurthuis, dat nog lang niet klaar is, te verstaan gegeven dat hij zijn gezicht hier beter niet kon vertonen. De verbouw was na negen maanden op een kleine ramp uitgelopen. Men had voor het zestig jaar oude gebouw het liefst nieuwbouw gezien, een verzuiching die tijdens deel één van de verbouw regelmatig viel te horen. Stellingwerf werd regelmatig bijgepraat maar trad te weinig in contact met de vertegenwoordigers van deze bijzondere wijk, zo viel er te beluisteren.

Ook in Stiens vlotte het niet erg met de communicatie tussen ondernemers en de gemeente. Hier ontdekte het wakkere raadslid JAN-WILLEM TUININGA (FNP) dat de oliebollenkraam deze winter met één pennestreek was verordonneerd van het centrum van het dorp naar het parkeerterrein van supermarkt Poiesz te verhuizen. Of de oliebollenbakker hier wel van op de

hoogte was, vroeg Tuininga aan de ondernemer. Hoewel de ambtenaren bij hoog en laag beweerden dat er sprake was geweest van overleg met de ondernemer, zei de oliebollenbakker dat het hem botweg was medege-deeld. Van overleg was geen sprake geweest. Hij vond het maar een locatie van niks, waar na sluitingstijd van de supermarkt weinig te beleven was. Bovendien verkocht de supermarkt zelf oliebollen. Klaar ben je.

Tuininga informeerde vervolgens bij de ambtenaren of er nu sprake was geweest van overleg of een mededeling. In een tijd dat oud-minister HENK KAMP (VVD) beleving boven feiten stelt, is een dergelijke vraag geen overbodige luxe. Ook de raadsleden BAUKE AALBERS (PvdA) en PIM ASTRO (GroenLinks) lijdten onder de feitenvrije beleving (lees het artikel Valse Keus in deze krant). De ambtenaren die over de oliebollenkraam gingen hielden eventjes vol dat er sprake was geweest van overleg, totdat Tuininga op een openbare bijeenkomst de zaak op scherp zette. Het duo stond er toen met rode hoofden bij. De oliebollenkraam staat deze winter weer op het vertrouwde plein in het hart van het dorp. Tuininga heeft op een vroege morgen zelfs de gemeentelijke meetploeg geassisteerd om de juiste plek vast te stellen.

Wat het ontluisterende ruzieboek *Het Wonder van 2018* betreft, had Geart de Vries van mij wel wat dieper mogen

graven. In het ruzieboek wordt 'het succes' niet echt onderbouwd. Ook hier voert gevoel de boventoon. Wanneer er meer toeristen in Leeuwarden rondlopen, zou dat beeld afgezet moeten worden tegen steden als Groningen en Zwolle, ook geen locaties waaraan je direct denkt als je een weekendje weg wilt. Een onderbouwing kan ook niet om het coronavirus heen, dat toeristen in andere binnenlandse richtingen bewoog. Het was pas écht een wonder geweest wanneer men met een budget van 74 miljoen euro voor Culturele Hoofdstad géén extra toeristen naar de stad had weten te trekken. De vraag wat men allemaal in plaats daarvan met die 74 miljoen euro had kunnen doen is onbeantwoord gebleven.

Het bovenliggende argument van de organisatoren voor de jury om te kiezen voor Leeuwarden was om de armste delen van de bevolking een steuntje in de rug te geven. Dit doel is niet gehaald. Integendeel zelfs. De bibliotheek in Bilgaard, een hoogtepunt in de multiculturele wijk, moest de deuren sluiten. Een kritische noot over burgemeester FERD CRONE (PvdA) die eigenmachtig optrad om het spektakel *De Reuzen* uit te breiden en het extra budget ten koste liet komen van het budget voor veiligheid is niet gekraakt. Wel is er lof voor topambtenaar HARMEN DE HAAS, die in het ruzieboek wordt neergezet als de man die alles mogelijk maakte en zijn kans greep waar wethouders ruimte boden. Hij fungeerde als het oliemannetje en verleende her en der vergunningen. Daardoor zorgde hij voor uitzonderingsposities voor bepaalde ondernemers, waarbij andere, niet-uitverkorenen, knarsetandend toe moesten kijken.

Met 74 miljoen euro had je veel kunnen doen. Het had mij bijvoorbeeld wel leuk geleken om iedere vrijdag een ton aan 20 euro-biljetten vanuit een reuzenrad zou uit te strooien. Daar hadden de organisatoren SJOERD BOOTSMA en IMMIE JONKMAN geweldig mee kunnen scoren. Het zou de Guardian zeker gehaald hebben. Ze hadden er weken mee door kunnen gaan. Niks geen gewauwel over gevoel, maar keiharde pecunia uitdelen! Succes verzekerd.

WEIDUMERHOUT 'WAAR DE DRUKTE ZWIJGT EN DE STILTE SPREEKT'

Kun je in deze hectische en altijd drukke maatschappij nog ergens écht tot rust komen? Een plek waar je bewust en onbewust je accu weer oplaadt en geniet van rust, ruimte en natuur wat voor Friesland eigenlijk heel normaal is? Zes kilometer ten zuiden van Leeuwarden vindt u Hotel-Restaurant WeidumerHout. Een landgoed van 3,5 hectare met een traditionele Friese kop-hals-romp-boerderij uit 1867. Het hotel telt 22 kamers waarvan 10 zeer unieke buitenkamers ruim opgezet in het weiland. De slogan luidt niet voor niets: 'Waar de drukte zwijgt en de stilte spreekt.'

In de loop der jaren zijn er vele namen verzonnen. Tiny house, kubuswoningen, containers, hutjes, hokjes, hutten, lodges, buitenunit, etc. De vele namen die worden verzonnen bevestigen hoe uniek dit concept is. Het is eigenlijk pas goed te begrijpen als u ze heeft gezien. Het contrast is mooi: Groen weiland, grazende koeien en de skyline van Leeuwarden met Achmea-toren op de achtergrond. Als Leeuwarders weten we natuurlijk wat Friesland te bieden heeft. Vanuit WeidumerHout laten wij onze gasten, die voornamelijk uit de Randstad, België en Duitsland komen, soms zelfs uit Saudi-Arabië, dit graag zien. De gasten zijn niet te gast in een hotel maar te gast in de natuur. Elk jaargetij heeft iets bijzonders. Na het voorjaar barst de natuur uit haar voegen. U ziet de vogels druk heen een weer vliegen om nestjes te bouwen en de jong bloeiende bladeren in de bomen dansen rustig in de wind. Het is duidelijk. De zomer staat voor de deur.

Voor ontbijt, lunch, borrel en diner bent u ook van harte welkom in het restaurant. Ook gasten die niet in het hotel verblijven kunnen hier terecht voor eerdergenoemde maaltijden. De keuken onderscheidt zich op een bijzondere manier. Lokale en duurzame producten staan centraal, met een eigenzinnige draai van onze cheffkok. Het rundvlees is van 'eigen koe' die volledig energieneutraal en biologisch is grootgebracht. De paling komt bij ons uit de vaart (de Zwette, tussen Leeuwarden en Sneek) van Fiskerij Ale de Jager. De (biologische) eieren zijn van BioBoer Pieter uit Tzum en de geitenkaas komt van de Molkerei, 'geitenkaas van 't Wad'. De gastheer of gastvrouw adviseert u graag een bijpassende wijn of streekbier.

WeidumerHout beschikt over een vergaderzaal waar u in alle rust kunt vergaderen. Lekkere koffie, uitgebreide lunch en goede mogelijkheden voor een verfrissende wandeling is wat u kunt verwachten. Ruime parkeergelegenheid en een elektrische laadpaal is standaard beschikbaar.

**GRAAG OANT SJEN BIJ
WEIDUMERHOUT!**

DE GEZONDE APOTHEEK

OOK OP
ZONDAG GEOPEND
VANAF 12.00 TOT 19.00 UUR
VALERIUSSTRAAT 63,
8916 EA LEEUWARDEN
058-2153399

www.gezondeapotheekeleeuwarden.nl

‘Guus de la Bij: jammer dat zo’n talent onvoldoende werd herkend’

IZAAK AZOULAY EN FOKJE DE VRIES

Door Andries Veldman

‘Israël is een tikkende tijdbom’

‘Israël is een tikkende tijdbom. Mijn vader zei het decennia geleden al, die zag het aankomen. Hij was een profeet. De verschillen tussen de diverse groeperingen worden niet overbrugd. Mijn nichtje sprak ik dit voorjaar toen ik bij mijn familie op bezoek was: dit gaat niet goed.’ Izaak Azoulay ziet het somber in als hij praat over de toekomst van het land waar hij zijn jeugd doorbracht, op school ging en in het leger diende. De religieuze en polariserende geschiedenis blijft hem achtervolgen sinds hij met zijn ouders, niet geheel vrijwillig, als twaalfjarige in 1964 uit zijn geboorteland Marokko naar het beloofde land vertrok.

‘We woon-den als joodse familie, een religieuze minderheid, in Demnath in Marokko. We hadden het goed en werden heel netjes liberaal-joods opgevoed. De komst van Israël in 1948 legde een druk op joodse groepen die in het buitenland woonden. We werden, min of meer gedwongen om naar het nieuwe land te verhuizen. Alle middelen werden ingezet, tot aan dwang van de geheime dienst de Mossad toe, om naar het land van Zion te verhuizen. Mijn vader wilde niet, hij zag dat dit niet goed ging aflopen, bovendien hadden we het goed in Marokko, maar onder druk zijn we toch verhuisd.’

Twaalf jaar was Izaak toen hij in het dorp Yokneam bij Haifa kwam te wonen. Hij ging naar de basisschool en volgde daarna een middelbare technische opleiding. Als tanktechnicus diende hij vier jaar in het leger en vocht mee tijdens de Jom Kippoer-oorlog in oktober 1973. Daarbij stoomde Israël op tot de Nijl in Egypte en bezette de Sinaïwoestijn. ‘Ik voelde al snel onrust bij mij opkomen. In Haifa werkte ik als agent bij de uitwisseling van documenten tussen reder en havenautoriteiten. Later was ik werkzaam als rayonmanager voor het modebedrijf Indian Fashion. Die onrust werd veroor-

zaakt door de grote verschillen tussen joden onderling. Dat kun je gerust apartheid noemen. Wij behoorden tot de liberale Sefardische joden. Je had daarnaast joden met een Bolsjewistische achtergrond en de orthodoxe joden. Allemaal met zeer uiteenlopende tradities. Een verschil tussen hemel en aarde. We zijn vijftig jaar verder en het land heeft nog steeds niet die verschillen kunnen overbruggen.’

‘Na veertien jaar Israël ben ik vertrokken. Achteraf gezien heb ik het slecht gedaan. Ik heb mijn ouders in de steek gelaten. Op een kibboets in de omgeving van Yokneam molk ik Friese koeien, die waren in de jaren vijftig massaal naar het land verscheept. Ik ben de Friese koeien achternagegaan en belandde bij een vriend in Leeuwarden, in Lekkumerend.’

De onrust was bij Izaak Azoulay nog lang niet gaan liggen. Met een paar Israëlische vrienden bezocht hij de toonaangevende discotheek Vat69 aan de Leeuwarder Nieuwestad, waar hij zijn latere vrouw Fokje de Vries ontmoette. Fokje: ‘Hij was een aantrekkelijke verschijning en we maakten een afspraak voor de volgende dag. Maar wie er ook kwam, geen donkerharige Israëliet. Net op het moment dat ik weg wilde gaan, kwam hij binnen.’ Izaak: ‘Dat is typisch Israëlisch, te laat komen.’

In Leeuwarden pakte de technicus allerhande werk op bij metaalbedrijven zoals Mohrmann, Montacon, Jongia, Holvrieka, Hoeksema en Velt en Van der Ploeg. De relatie was inmiddels op een zacht pitje gezet. Fokje: ‘Zeg maar gerust, het was uit.’ Fokje de Vries besloot daarop zelfstandig naar Israël te gaan om daar als au pair te werken. ‘Dat werd geen succes’, aldus de Liwwadder, die opgroeide in de Wagnerstraat en nu al drieëntwintig jaar werkzaam is bij justitie en telefoontjes afhandelt vanuit de hele wereld. ‘Ik kreeg geelzucht in een ernstige vorm. Was het angst, heimwee? Zeg het maar.’ Izaak: ‘Ze had de kleur van saffraan toen ze thuiskwam. Toch was er bij mij nog steeds dat onbestemde gevoel. Bindingsangst? Op een gegeven moment fietste ik richting reisbureau om tickets te kopen. Ik wilde weer terug, maar tijdens mijn fietstocht besloot ik koers te zetten naar het bedrijf FIB, de Friese Industriële Bedrijven. Ik meldde mij zonder afspraak op de personeelsafdeling bij meneer Pander en werd dezelfde middag aangenomen. Ik ben ongelooflijk dankbaar dat ik daar heb mogen werken. Ik heb er drieëntwintig jaar als kwaliteitscontroleur gewerkt.’

De relatie met Fokje de Vries werd hersteld. ‘We gingen werken aan ons gezin.’ Rivka (werkzaam bij Cordaid in Den Haag) en Omri (ontwerper van medische klinieken bij Alfanima) werden geboren. Ze verhuisden naar de wijk Aldlân en zijn inmiddels in de binnenstad beland. Tien jaar waren ze eigenaar van een villa in

Azoulay is nu vrijwilliger bij Terres des Hommes aan de Schrans en bij de boekenpassage De Rode Loper in de Sint Jacobsstraat. De joodse gespreksclub met deelnemers als Guus de la Bij en Tamir Herzberg staat op een laag pitje. ‘We missen Guus (voormalig eigenaar van het befaamde restaurant Tempo Doeloe en het Bachcafé). Guus had het talent om zaken op gang te brengen. Het Bachcafé was een geweldige zaak. Jammer dat zulke talenten onvoldoende worden herkend en erkend.’

Dahab, een uur rijden van Sharm el Sheikh aan de Golf van Akaba in de Sinaïwoestijn. Fokje: ‘Het was een bijzondere tijd in meerdere opzichten. Het was er mooi wonen en af en toe verhuurde ik de villa, maar een permanente discussie over eigendomsrechten deed een deel van het plezier teniet. Het was af en toe wildwest. De Bedoeïenen, de oorspronkelijke bewoners, betwistten de rechten van de Egyptenaren, waar wij weer mee van doen hadden.’

De heimwee naar Israël is verdwenen, maar die naar het mooie werk met veel vakmanschap geenszins. Izaak: ‘Dat werk mis ik nog iedere dag. Mijn werk bestond uit het begeleiden van het gehele kwaliteitsproces

rond de fabricage van branders, kolommen, warmtewisselaars, opslagtanks en hogedrukleidingen. Douwe Egberts en Heineken waren grote klanten. We hadden als FIB destijds vestigingen in Dordrecht en Groningen. Later ging ik veel op reis om bijvoorbeeld een project voor General Electric in Houston te begeleiden. Of ik werd voor een presentatie op pad gestuurd naar Lyon, want ik sprak Frans, Arabisch, Hebreeuws, Engels, Nederlands en in bytsje Frysk. Daar moest ik een muffelpijp, waar afschuwelijke temperaturen doorheen gejaagd worden, zien te verkopen. Bij thuiskomst stond het gebak klaar. Om iets aan Fransen te verkopen werd als een buitengewone prestatie beschouwd.’

‘LEEWARDEN HEEFT GEEN IDEE HOEVEEL SPECIALISTISCHE KENNIS BIJ DE FIB RONDLOOPT. DIT WAS MIJN HUIS’

‘Als jij er niet op aangedrongen had, had ik hier niet gelopen.’ Op het enorme terrein van de FIB, de Friese Industriële Bedrijven, aan de Einsteinweg in Leeuwarden loopt Izaak Azoulay tijdens de open dag ter ere van het vijfenzeventigjarig bestaan handenschuddend en nog altijd vol bewondering voor de geleverde prestaties rond. Dit was zijn leven, vertelt hij meermaals. Er kwam een einde aan zijn werkzame leven bij de FIB door een conflict met een nieuwe baas. ‘Dat was een jonge manager, die vond mij een bedreiging, terwijl op mijn beoordelingen de cijfers 9, 9 en 9 pronkten. Je moet bazen kunnen tegenspreken. Dat kon bij Van Eekeren, de oprichter van de FIB. Daar kon je ruzie mee maken, omdat je beiden een goed product wil afleveren. Drieëntwintig jaar lang was de FIB mijn huis. Kijk eens welke prachtige apparaten ze hier bouwen. Leeuwarden heeft geen idee hoeveel specialistische kennis hier rondloopt.’ Na de FIB werkte Azoulay bij de GasUnie in Veendam, Stork in Delfzijl en bij het veel besproken deels Russische Gazprom-project Bergermeer bij Alkmaar. Ook aan Aramco in Den Haag verleende hij diensten. ‘Dat is een vrij onbekende wereldspeler. Vanuit Den Haag worden alle energieprojecten van Saudi-Arabië bestuurd.’

GEMEENTE
LEEUWARDEN
EN DE WET
OPEN OVERHEID
(WOO)

WOO-VERZOEK LIWWADDERS: HUISWERK VOOR COMMISSARIS BROK

De Commissaris van de Koning (CdK) is voorzitter van de provinciale Regietafel Migratiebeleid. De provinciale regietafels migratiebeleid zijn indertijd van rijkswege ingesteld om te voorzien in afstemming en coördinatie van het asielbeleid tussen burgemeesters en met name het COA. De CdK treedt op als voorzitter van de tafel op basis van een ambtsinstructie van de minister. Hij functioneert als zogenaamd 'rijksorgaan' en hoeft daarom geen verantwoording over deze taken af te leggen aan provinciale staten. Volgens berichten van het IPO (Interprovinciaal Overleg) zullen de provinciale regietafels een versterkte functie krijgen. In het tijdschrift Binnenlands Bestuur verscheen een artikel van hoogleraar Geerten Boogaard die vraagtekens plaatste bij de positie van de CdK als rijksorgaan op dit beleidssterrein, ook vanwege het ontbreken van een wettelijke basis.

Stadsblad 'Liwadders' diende een verzoek in op basis van de Wet Open Overheid (WOO) bij de Commissaris. Liwadders verzocht om de verslagen van de Friese Regietafel Migratie over de afgelopen drie jaar. De CdK weigerde deze verslagen te verstrekken met een enigszins gecompliceerde argumentatie. Hij bracht met name zijn positie als 'rijksorgaan' in het geding. Deze bijzondere positie zou meebrengen dat hij de via de WOO gevraagde verslagen niet kon verstrekken.

Liwadders diende vervolgens een bezwaarschrift in tegen de weigering. Dit op basis van bijvoorbeeld het signaal van hoogleraar Boogaard. En ook omdat in andere provincies wel vergelijkbare stukken waren vrijgegeven.

De provinciale commissie voor bezwaar deed een week geleden uitspraak na een hoorzitting over de kwestie op dinsdag 18 juli j.l. Tijdens de zitting kwamen enkele opmerkelijke gegevens aan de orde.

MINISTERIE VAN JUSTITIE HEEFT GEEN BEZWAAR TEGEN OPENBAARMAKING

Bij de zitting bleek dat de CdK aan het ministerie van Justitie en Veiligheid heeft gevraagd of de door Liwadders gevraagde verslagen openbaar gemaakt zouden kunnen worden. Het ministerie liet in een 'zienswijze' weten tegen gedeeltelijke openbaarmaking (namen zouden onleesbaar gemaakt moeten worden) geen bewaar te hebben. Desondanks besloot de CdK de documenten niet vrij te geven.

De commissie van bezwaar schrijft in dit verband: 'Daarmee lijkt het ministerie deze documenten niet als vertrouwelijk te zien.' De commissie voegt eraan toe: 'Bovendien zou het vertrouwelijk zijn van de informatie niet an sich een uitzonderingsgrond uit de WOO opleveren. Ook bij vertrouwelijke informatie waar-

voor geen wettelijke geheimhouding geldt moet een afweging worden gemaakt of er op grond van de WOO reden is tot (gedeeltelijke) openbaarmaking van de informatie over te gaan.'

CDK WEIGERT COMMISSIE BIJ HERHALING INZAGE IN GEVRAAGDE DOCUMENTEN

Kritisch gestemde opmerkingen maakt de commissie ook over de weigering van de CdK om de verslagen van de regietafel aan de commissie zelf te verstrekken. De commissie wilde de documenten graag inzien om tot een goede beoordeling te kunnen komen. De CdK wees verzoeken van de commissie enkele malen af. Zelfs na de hoorzitting heeft de commissie telefonisch nog een poging gedaan. Er kwam na een week bericht namens de CdK dat niet aan dit verzoek zou worden tegemoet gekomen.

In de uitspraak van de commissie speelt een rol dat in andere provincies ruimhartiger met informatie in en uit de Regietafels Migratie is omgegaan. Bijvoorbeeld in de provincie Groningen is bij een WOO-verzoek een verslag van de Regietafel openbaar gemaakt.

De commissie noemt de werkwijze in de provincies Utrecht en Gelderland waar bijvoorbeeld 'position-papers' van de Regietafel aan provinciale staten zijn bekend gemaakt.

De commissie trekt de conclusie dat – al is er 'geen rechtsplicht' om provinciale staten te informeren over de uitvoering van de 'rijkstaken' van de CdK – 'dit niet automatisch tot gevolg heeft dat toewijzing van een WOO-verzoek niet mogelijk is.'

Daarmee zakt de belangrijkste verdedigingslinie van de CdK in deze zaak in elkaar. De commissie zegt: 'Het feit dat u als commissaris geen inlichtingenplicht hebt richting provinciale staten houdt niet tevens in dat u geen inlichtingen zou mogen verstrekken aan de provinciale staten. Er is naar het oordeel van de commissie geen wettelijk verbod om over bijvoorbeeld de PRT (= Provinciale Regie Tafel, red.) informatie aan de provinciale staten te verstrekken als zij daarom zouden vragen.'

Het uitgebreide advies van de commissie van bezwaar toont aan dat de argumentatie van de CdK op een wankel basis rust.

ADVIES COMMISSIE AAN CDK: BEZWAAR LIWWADDERS GEGROND VERKLAREN

Het uiteindelijke oordeel van de commissie van bezwaar is helder. Zij adviseert de CdK het bezwaar van Liwadders gegrond te verklaren. De CdK zou zijn primaire besluit moeten herroepen en in de beslissing op bezwaar alsnog overgaan tot een inhoudelijke beoordeling van het WOO-verzoek.

TOM VAN MURIK

Er is toch niks mis met zendingsboekjes?

Het was deze zomer in alle kranten te lezen. Een inbraak in de Grote Kerk in Dokkum waarbij waardevolle spullen werden gestolen. De dieven waren binnengekomen via de achterdeur.

Ik moest meteen denken aan mijn start op de arbeidsmarkt die, lang geleden, in datzelfde gebouw plaatsvond. Een project, opgezet door het Arbeidsbureau, waarbij een groep jongeren archiefwerk deed. Als begeleider van de groep werd ik eerst een tijdje ingewerkt bij het Streekarchief. We zaten met een man of twaalf in de ruimte van de diaconie dat was vastgebouwd aan de kerk. Stokoude bureaus uit het stadhuis, want de nieuwe bureaus, betaald vanuit het project, waren uiteraard in het stadhuis terechtgekomen.

De ruimte werd voor een heel laag bedrag door de kerk beschikbaar gesteld. In ruil daarvoor hielden wij toezicht in de kerk als deze geopend was voor publiek. Dat moest omdat de mooie Statenbijbel een jaar eerder uit de kerk gestolen was. We hielpen de koster ook wel met kleine klusjes.

Natuurlijk ontwikkelden wij als groep een eigen dynamiek. Er werd serieus gewerkt maar er was ook tijd voor een lolletje. Bij het sorteren van oud papier voor de kerk kwamen er een paar seksboekjes tevoorschijn die rap in een bureaula van een vrouwelijke collega werden gestopt. Die kon dat niet waarderen en stante pede deed ze luidkeels en stampvoetend haar beklag bij mij net toen ik op straat een praatje maakte met de kostersvrouw. Die snapte er helemaal niks van en vroeg aan mij: 'Er is toch niks mis met zendingsboekjes?' Ik heb dat natuurlijk meteen beaamd.

Later moest het mooie Van Dam orgel worden gerestaureerd. Het helde naar voren. Een groot werk, uitgevoerd door vakmensen van de firma Flentrop die over de hele wereld van klus naar klus reisden. Er moest in de kerk worden gegraven en geheid, waarbij van alles aan het licht kwam. Toen ik even kwam kijken werd me vanuit de kuil als onverwacht cadeautje een schedel aangereikt. Ik riep 'vang' en gooide hem naar een collegaatje. Die keek naar wat ze in handen had gekregen, terwijl het zand uit de oogkassen liep. Schreeuwend gooide ze hem zo ver mogelijk weg. Het is daarna nooit meer echt goed gekomen tussen ons.

Het project heeft een kleine twee jaar gedraaid. Het was redelijk succesvol want veel mensen zijn doorgestroomd naar ander werk. Ikzelf kon op 1 september 1979 beginnen als jongste be- diende op de afdeling Algemene Zaken van de kleine gemeente Dokkum. De vergunningverlening voor grafmonumenten en kansspelautomaten werden mij als eerste taken toevertrouwd. In de jaren daarna zou het alleen maar serieuzer worden.

'GELUKKIG IN DEZE KRANT NIKS OVER MAX VERSTAPPEN'

Saakje Zijlstra

'ER WORDEN BIJ JULLIE GEEN ZOETE BROODJES GEBAKKEN. GA ZO DOOR'

Joke Bustra-Jorna (in snackbar De Lorentz)

'IK NEEM ER VIJF MEE. OOK VOOR MIJN KINDEREN IN DRONRIJP'

Een mevrouw in de AH op de Schrans

Leren dansen ?

probeer onze gezellige
allround cursus

Ballroom, Latin en meer

kom voor een proefles

in de week van 18 september

Volw. Do. 19.30 of Vr. 19.15

komen – meedoen – beslissen

OPEN DAG Za. 16-9 v.a. 15.00 uur

OPENINGSBAL v.a. 20.00 uur

omarsmids.nl

1983 – 2023 al 40 jaar de leukste dansschool
Ampèrestraat 6 8912 AD Leeuwarden 06 - 5384 9635

EEN KWART EEUW LIWWADDERS! WAAR BLIJFT DE TIJD?

25 jaar Stadsblad Liwwadders, best knap om dit 25 jaar vol te houden. Hulde hiervoor aan Andries Veldman en ook voor de adverteerders, want hun steun is van groot belang geweest.

In de afgelopen jaren heb ik Andries Veldman vaak zien rondfietsen met een stapel Liwwadders in de fietstassen onderweg naar Wergea, Reduzum, Wirdum enzovoort. Hierbij kreeg ik altijd de associatie met de bankier in mijn geboortedorp Katlijk, die op zijn fiets de bankafschriften rondbracht. Dit scheelde weer kosten voor de postzegel. Zo zorgde Andries Veldman de afgelopen jaren voor lage bezorgkosten voor deze krant. Bovendien was dit goed voor zijn gezondheid. Wat beweging voor het zittende beroep van journalist is nooit verkeerd.

Wat mij betreft is Andries Veldman beroemd geworden om zijn vaste rubriek in Liwwadders *Se make mij de pis niet lauw*. Ik ben een vaste lezer van deze rubriek, waarin de politiek van Leeuwarden nooit en te nimmer deugt. Vooral de PvdA en de leden van het college doen het nooit goed bij Andries V. En dit zal in de komende Liwwadders altijd zo blijven, want anders is er niks te melden. Ik heb Andries V. vaak erop aangesproken om eens wat positiever te zijn en te schrijven, maar heb de moed opgegeven.

Het is bijzonder dat Liwwadders in de vele dorpen rond de stad te lezen is. Als ‘meisje van het platteland’ spreekt me dit zeer aan, want hierdoor ontstaat verbinding. De stad was voor mij jarenlang een plek met een groots imago. Als kind kwam ik zelden tot nooit in de stad. De eerste keer dat ik in Leeuwarden kwam was ik ongeveer zes jaar en we gingen eerst met vader en moeder op Goede Vrijdag naar de veemarkt en daarna kleren kopen bij C&A en V&D. Een grote belevenis, alsof we naar het buitenland waren geweest. Jarenlang zijn we dit op Goede Vrijdag blijven doen, het werd een traditie. Je kunt rustig stellen dat we ‘boeren in de stad’ waren en waarschijnlijk ook zo werden gezien. In feite voel ik me nog zo in ons Liwwadden, maar vind dit prima.

LUTZ JACOBI:

IK WIL DEZE KRANT WEL RONDBRENGEN

In 1976 ging ik aan de studie bij de Nieuwe Lerarenopleiding ‘Ubbo Emmius’ en op kamers wonen in Leeuwarden aan de Menno van Coehoornstraat achter snackbar Het Vliet. Had net het rijbewijs en ik ging op een drukke vrijdagmiddag met de auto van mijn ouders een fiets naar de stad brengen. Bij het Zuiderplein brak me het zweet uit van de verkeersdrukke, want zo druk had ik het nog nooit meegemaakt. (De rijlessen in Heerenvreen waren altijd rustig verlopen).

Door de week op kamers en veel op stap naar vooral onze sociëteit en af en toe naar jongerencentrum Hippo. In het weekend weer naar Katlijk, mijn roots. Halverwege de jaren ’70 was er in het weekend bijna niets te beleven in de stad. Als je op maandag- of dinsdagavond uit eten wilde, was er veelal geen keus. Alleen de pizzeria op de Voorstreek was open. Een groot verschil met nu. De stad is door de grote toename van de horecagelegenheden en voorzieningen veel levendiger geworden. In de jaren ’70 ging ik vaak met mijn studiegenoot en vriendin Eline de Koning naar de Harmonie voor theater en klassieke muziek. We konden ons dit permitteren, want als studenten kregen we een cultuurpas en daar maakten we dankbaar gebruik van. Wat mij betreft wordt dit weer ingevoerd, want cultuur verrijkt je leven.

In onze studentensociëteit waren er af en toe optredens van bijzondere gasten zoals Laurens ten Cate (hoofdredacteur Leeuwarder Courant) en Drs. P. Deze twee zijn me in ieder geval bijgebleven. De eerste vanwege zijn oproep aan jongeren om kritisch te zijn en te denken en Drs. P omdat hij een superauthentieke persoon was en het hem niets kon schelen wat iemand van hem vond. Beide spreekt me zeer aan.

Is het u al eens opgevallen dat er meerdere (ex)wethouders en raadsleden in Liwwadden eerst hebben gestudeerd aan de Lerarenopleiding ‘Ubbo Emmius’? Bearn Bilker hoort in dit rijtje, maar ook de burgemeester van Heerenveen, Tjeerd van der Zwan. Ze zijn ongeveer van mijn leeftijd, maar in die tijd heb ik hen nooit ontmoet.

Pas veertig jaar later kwam ik zelf in politiek Liwwadden terecht. In de jaren ’70 kwam Progressief Akkoord Leeuwarden (PAL) op als progressieve partij, maar de politiek in de hoofdstad was nog conservatief van aard. In die tijd vond ik politiek nog niet interessant genoeg om er tijd aan te besteden.

De laatste twee jaren van mijn studie verhuisde ik naar de Boksdooornstraat, die er nog net zo bij ligt als destijds. Het enige verschil is dat de kozijnen nog net iets meer zijn verrot. Een particuliere verhuurder kan zich dit blijkbaar veroorloven, want de behoefte aan een woning is groot. We woonden tegenover het wijkgebouw en ben nog nooit zo vaak naar een (bruilofts)feest geweest. Rond tien uur ’s avonds stak ik dan de weg over en als buurvrouw mocht ik altijd het feest bijwonen. Dit is veel mooier dan er overlast van hebben. Sinds die tijd ben ik van smartlappen gaan houden. Door ze lekker mee te zingen word je vrolijk.

Hoe je het wendt of keert, ik ben trots op Liwwadden en onze hoofdstad staat er goed bij. De laatste jaren is onze hoofdstad steeds beter op de kaart gekomen, op een hele positieve manier. Rond 2017 was deze krant Liwwadders heel sceptisch over de plannen voor Culturele Hoofdstad. Het was veel te hoog gegrepen en het zou nooit wat worden. Het werd wel wat en dat heeft een positieve schwing aan de stad en omgeving gegeven. Ook in dorpen zijn in die tijd hele mooie voorstellingen opgevoerd. Wat mij betreft, houden we dat erin. Om de vier jaar zou goed kunnen. Het verbindt de mensen van alle komaf, van stad en platteland.

Liwwadders kan dit aanjagen, zowel op papier als online.

Hup Andries V. ! En zo nodig wil ik je wel helpen met het rondbrengen van Liwwadders op de fiets.

LUTZ JACOBI
WERGEA

Door Andries Veldman

Stadsblad liwwadders 25 jaar!

In september 1998 verscheen het eerste nummer van het Stadsblad Liwwadders. We zijn meer van het vooruitkijken, maar in dit geval maken we graag een uitzondering.

Onze medewerker ENNO DE GRAAFF sprak in 2009 met ABE DE VRIES, uitgever van Friese Pers Boekery. Hij publiceerde jaarlijks vier dichtbundels en zei: ‘Het is ieder keer weer een grote schrik om je als uitgever te realiseren dat er in onze provincie nog geen tweehonderd mensen bereid zijn om vijftien euro neer te tellen voor een goed stuk poëzie. Dat is maar de helft van de inwoners van Winaam.’ De Vries, na het verdwijnen van de Friese Pers Boekery tegenwoordig werkzaam voor het Friesch Dagblad, vond dat het taalbeleid vaak bleef steken bij mooie woorden en hekelde de invloed van bestuurders op bijvoorbeeld het blad De Moanne. ‘Zo weet ik, ik zal geen naam noemen, dat tenminste één van de directeuren van Tresoar en de Fryske Akademy in het blad geen enkele kritiek zal dulden. Het is vergelijkbaar met de houding van gedeputeerde GALEMA, die voorstelde om natuurorganisaties die tegen de provincie procederen geen subsidie meer te verlenen.’

In 2009 spraken we met het raadslid GIJS JACOBSE van toen nog de Nieuwe Leeuwarder Partij. Jacobse wilde naar een PvdA-loos college. Dat is goed voor de stad, aldus het raadslid dat inmiddels tot wethouder voor Gemeentebelangen Leeuwarden is gepromoveerd en tegenwoordig in een college zit met, jawel, de PvdA. Jacobse vond dat de PvdA een afhoudende rol had gespeeld bij de multiculturele samenleving door voor diverse groepen een eigen gebouw te openen. Dat moet je niet doen. Je brengt de integratie tot stand door dergelijke groepen een rol te laten spelen in de bestaande buurthuizen, niet in aparte. Jacobse vertelde dat hij in zijn gezicht werd uitgelachen door ondernemer

DIT IS EEN VERRE VAN VOLLEDIGE GREEP UIT ONZE PUBLICATIES EN ACTIVITEITEN. WAT GAAN WE DOEN IN DIT JUBILEUMJAAR? EEN BOEK? EEN DEBAT? EEN WANDELING? EEN BUSTOCHT? MUZIEK? WE HOUDEN U IN DE KOMENDE NUMMERS OP DE HOOGTE.

KWINT, die onder andere winkelplein De Centrale heeft ontwikkeld. Kwint kreeg alles voor elkaar, en nog steeds. Als je winkels als Action en Blokker toelaat, dan heeft dat een negatief effect op andere winkelcentra. Waarom we dit dan toch toelaten? Jacobse: ‘Hier in Leeuwarden ontstaat vaak iets bij toeval en zelden door beleid’. En weer richtte Jacobse zijn pijlen op de heersende PvdA.

De politieorganisatie kwam aan de orde in augustus 2009 toen de caravan van ons geliefde stadgenoot JES WASSENAAR werd gestolen. In boekhandel Van der Velde vertelde de aangeslagen oud-caravanbezitter het voorval aan Liwwadders. We noteerden: ‘Ut alle caravans in ‘e loods waar hy ston hewwe se nou krekt die fan my stoalen. Het was de moaiste caravan út de hele hal. Daarom hewwe se ‘em der oek útpikt’, aldus een beteuterde Wassenaar. Als een haas vloog Wassenaar naar het politiebureau in de veronderstelling dat alle grensovergangen subiet gesloten zouden worden. Op het bureau wachtte hem een nieuwe teleurstelling. Gesloten? Wassenaar: ‘Se ongeveer. Ik moest bidde en smeke dat se myn diefstal wilden noteren. Ik dacht: as se snel binne, dan kenne se dur noch achteran’. U begrijpt dat de reputatie van de Leeuwarder politie toen een onherstelbare deuk heeft opgelopen bij de braafste burger van onze stad.

NOS-journalist PETER D’HAMECOURT haalden we naar debatcentrum De Bres om te praten over Rusland en de journalistiek. Culinaire journalist DINY SCHOUTEN sprak hier over het verband tussen eten en milieu. Dat deed ze samen met vishandelaar IDA uit Grou en ambachtelijke slager

SPJKERMAN uit Akkrum. We organiseerden een middagdebat met PvdA-gedeputeerde ANITA ANDRIESEN over de ruimtelijke ordening in Friesland en een debat over geld met econoom Erica Verdegaa. Voor een filosofisch diner schoven filosoof ERIC HOEKSTRA, ondernemer ANDRIES DE JONG, actrice TAMARA SCHOPPERT, dichter ALBERTINE SOEPBOER en kok KLAAS KASMA aan. Socioloog ABRAM DE SWAAN sprak in De Bres over het taalbeleid in Friesland.

JUBILEUMPROGRAMMA

- **11 oktober** Stadswandeling met Bearn Bilker. Van 18 tot 20 u. Start: Oranje Bierhuis. (aanmelden via info@liwwadders.nl of tel. 058-2133138)
- **25 oktober** Crackroute met LC-journalisten Wietske Koen en Bart Olmer. Van 18 tot 20 u. Start: Oranje Bierhuis. (aanmelden via info@liwwadders.nl of tel. 058-2133138)
- **1 november** Pubkwis. Een amuseante kwis over Liwwadden en de wereld eromheen in het Oranje Bierhuis. Aanvang: 20 u. Entree: 5 euro p.p. (teams, bestaande uit vier personen, aanmelden via info@liwwadders.nl of tel. 058-2133138)

IN VOORBEREIDING

- Liwwadders JazzCafé in Dax Gastrobar
- Presentatie boek Het Vrolijke Leven in een Provinciehoofdstad

VOOR DE WANDELINGEN IS ER PLAATS VOOR EEN BEPERKT AANTAL DEELNEMERS; DEELNAME IS GRATIS

Advertorial • Foto's: Simon van der Woude

‘Hier kun je met het hele gezin naartoe’

Het zou de eigenaren van het nieuwe uitgaanscentrum aan de Tsjibbe Geartswei in Burgum niet verbazen wanneer er binnenkort steeds meer Leeuwarders op de stoep staan van het horecaplein in het centrum van het dorp. Enkele weken geleden opende Yosi de deuren, dat maar liefst drie horecaconcepten onder dak herbergt. Aan de overkant van het plein gingen de deuren los van grand-café De Babbelaar, ijssalon Palau en snackbar Double FF.

‘KIJK EENS WAT EEN MOOIE ZAAK WE HIER HEBBEN!’ RICK DE HAAN TOONT TROTS ZIJN HORECABEDRIJF WAAR MEN SUSHI KAN ETEN, SPELETJES SPELEN IN DE ACHTERLIGGENDE GAMEHAL EN WAAR CLUBS ZICH GEZELLIG AAN BIERTAFELS KUNNEN VERZAMELEN. ‘IK DURF GERUST TE STELLEN DAT JE IN DE HELE PROVINCIE NIET EEN HORECAZAAK ALS DEZE AANTREFT.’

Het idee achter Yosi is om gehele families enkele uren te kunnen vermaken. Daarnaast ziet men het bedrijf ook als een mooie mix tussen verschillende gasten. Rick de Haan: ‘Yosi is bedoeld voor diverse doelgroepen. Ik denk dat de verscheidenheid binnen Yosi aantrekkelijk is. Je kunt hier met je gezin naartoe. De kinderen kunnen spelen in de gamehal. Door de glazen wand kunnen de ouders hen in de gaten houden. Groepen die lekker aan hun eigen bar met bierpomp willen hangen (13,50 euro per liter) zitten in het gedeelte achter de centrale bar en degenen die willen eten zijn welkom aan de voorzijde van de bar. Hier is het all you can eat, met hardlopers als Dark Honey Chicken en

‘Met Yosi zetten we een geheel nieuw concept neer’

Yakitori Skewer. Hier bieden we ons eetconcept door de week aan voor 27,50 euro per persoon, en in het weekend is dat 29,50 euro. Maar een gewoon kopje koffie drinken kan ook.’

Rick de Haan leerde het klappen van de zweep tijdens zijn werk in de Leeuwarder horecabedrijven van zijn familie. Hij is nu nog eigenaar van Double FF aan de Stinzenflora in de wijk

Aldlân. ‘Die snackbar loopt naar tevredenheid. Ik heb er weinig omkijken naar. Af en toe regel ik een paar zaken en dan marcheert het verder. Met Yosi zetten we een geheel nieuw concept neer, dat is wat je met recht een uitdaging kunt noemen. Burgum is natuurlijk ook anders dan Leeuwarden. We hebben ons afgevraagd: weer een zaak erbij in Leeuwarden? Wat is daarvan de toegevoegde waarde? Daarom kozen we voor een nieuwe, aantrekkelijk gebied. Burgum is een dorp met ongeveer 10.000 inwoners, ongeveer te vergelijken met de stadswijk Camminghaburen. Maar je ziet dat Burgum met een aantrekkelijk winkelgebied in de Schoolstraat en de Tsjibbe Geartswei klanten trekt vanuit de hele omgeving.

het met eigen ogen aanschouwen. We denken dat we met de nieuwe zaken aan dit plein een mooie aanvulling leveren aan het hele winkelgebied.’

De ondernemers die Yosi, de Babbelaar, Palau (genoemd naar het eiland in de Stille Oceaan dat het moeilijkst per vliegtuig te bereiken is) en Double FF uit het niets hebben opgezet, zijn meer dan ondernemend. Ze bieden iedere zaterdagavond live-muziek aan op het plein. Rick de Haan: ‘Als ondernemer moet je, zeker in deze tijden, net even wat harder lopen. Vandaar dat we iedere zaterdag optredens organiseren. Binnenkort hebben we hier Tim Tells. Eerder traden Hessel Tade- ma en Sietze Bouma bij ons op.

WE WILLEN EEN MOOIE SFEER NEERZETTEN IN DIT PRACHTIGE DORP EN IK DENK DAT DE LEEUWARDERS ONS BINNENKORT OOK WETEN TE VINDEN.’

**NOORD
NEDERLANDSE
BESTRIJDINGSDIENST**

Noord Nederlandse Bestrijdingsdienst
Miedwei 4
9081 AJ Lekkum
Telefoon: (06) 5354 3006

Yosi wordt nu al bezocht door inwoners uit Dokkum, Suameer en zelfs Drachten. Ze hebben via via gehoord van dit bedrijf en willen

Bedankt voor dit goede artikel. Graag lees ik meer van dergelijke stukken en daarom scan ik de QR-code en maak direct 1,50 over op de rekening van Liwwadders

Tekst en fotoillustratie: André Keikes

Straatmantsjes hebben overal kijk op

Harlingen heeft de naam met z'n ouwe seunen, veelal oude mannetjes die er een dagtaak van hebben gemaakt om over zee te turen en wat in hun stoppelbaard te praten. Maar je hebt ze hier ook wel, net als vroeger, toen ze meeliepen met draai-orgel De Gouwe of muziekkorpsen, die op de Lange Pijp kwamen spelen. Nu loeren de mantsjes naar straaljagers of hoe ver het staat met de bouw van het nieuwe Cambuurstadion.

Vrouwen van de vierde leeftijd hebben duidelijk niet zo veel behoefte iedere dag opnieuw de straat op te gaan om plaatselijke ontwikkelingen van kritisch commentaar te voorzien. Bij mannen heb je dat veel meer, daar hoeft je niet eens gepensioneerd voor te zijn, al zijn de ouderen in de meerderheid. Je hebt jonge oude mantsjes en oude jonge mantsjes.

Scherp commentaar leveren, de bliksemse boel bespotten, er schande van spreken, daarbij het hoofd schudden over zo veel domheid in het algemeen en dit geval in het bijzonder, het hoort er allemaal bij. Afsluitend met 'ja, dan hadden ze maar...' waarna er een goede raad volgt van de zelfbenoemde deskundige buitenstaanders.

Niet dat daar veel mee gedaan wordt natuurlijk, want niemand hoort ze. En dat heeft zo ook z'n

voordelen, want als er dan iets in het honderd loopt, kunnen ze zeggen: 'Siest wel, ik hew ut al seid.' Als er nou maar wel naar ze geluisterd was, dan was die straaljager nooit gecrasht, hadden de winkelpanden aan het Zaailand nooit decennia leeggestaan, was V&D niet failliet gegaan en speelde Cambuur nog op het hoogste niveau. Om maar eens wat te noemen.

Zo moet het vroeger ook geweest zijn toen hun voorvaders op verkiezingsavonden naar de uitslagen kwamen kijken, die toen aan de gevel van de Leeuwarder Courant aan de Voorstreek werden opgehangen. 'Must es kieke, hew ik het niet seid? Dat wurdt niks meer met die katolieken.'

Tegenwoordig wordt mannen die het allemaal zo goed denken te weten 'mansplaining' verweten. Ofwel dat ze vrouwen op hinderlijke en aanmatigende manier menen te moeten uitleggen hoe

Kiek, het sit sú...

de wereld in elkaar zit. Maar het zijn niet alleen vrouwen die daar last van hebben. Onderling doen de zelfbenoemde straatcommentatoren het niet minder: 'Douwe

must niet geloave, die seurt mar wat. Kiek, het sit sú.'

Het is ook echt niet begonnen met de komst van de sociale

media dat een bepaald type man overal zijn zelfingenomen, soms zelfs agressieve mening over wil geven. Op de vrijdagse Zaailandmarkt hebben ze al zo lang het

livera
HELE MAAND OKTOBER
LAAT JE OPMETEN!
& ONTVANG
10% KORTING
OP JE NIEUWE BH
Bij laten zien van deze advertentie
Ruiterskwartier 123 8911 BS Leeuwarden

BIJZONDERE

UIT HET ARCHIEF VAN HET STADSBLAD
LIWWADDERS VINDT U OP
[HTTPS://DOSSIER.LIWWADDERS.NL](https://DOSSIER.LIWWADDERS.NL)

- ja, dat Deltaplan voor het Noorden
heeft heel wat teweeggebracht
- waarom blijven de Friese lasten stijgen
terwijl we verzuipen in de centen?

VERHALEN

Eens een Leeuwarder...

Tekst en tekening: André Keikes

Wat is nou precies een bekende Leeuwarder? Sterker: wat is een Leeuwarder? Er zijn zo veel varianten. Je hebt fulltime-Leeuwarders, deeltijders, freelancers, neo-Leeuwarders, post-Leeuwarders, interim-Leeuwarders en ook would-be-Leeuwarders. Ik ken zelfs een Leeuwarder te Lelystad, die consequent Liwwadders praat met zijn (niet in Leeuwarden geboren) papegaai.

Ik teken ze in ons aller biotoop: de straten en stegen, kades, pleinen, huizen en gebouwen van deze stad. Ook stadgenoten die ons ontvallen zijn, maar door gerichte gebruikmaking van ons geestesoog blijven voortleven in de wereld van nu. Een Leeuwarder is, laten we het daar op houden, iedereen die 'wat heeft' met Leeuwarden. En verder geen gemopper, geklaag of kritiek op mijn keuze, die is wat-ie is, al had het natuurlijk ook een totaal andere selectie kunnen zijn.

DEEL 20 Baukje Scheppink

Je toeleggen op mooi schrijven, ook wel schoonschrijven genoemd, in een tijd van achteloos getik op toetsenborden mag je wel een daad van verzet noemen. Baukje Scheppink houdt zich onder meer bezig met kalligraferen en begeleidt anderen die dat ook willen leren. Wie langs haar intrigerende atelier aan de Vijzelstraat loopt en de tijd neemt voor de etalage, waar ze, ook al zo tegen de onverschillige tijdgeest in, iets fraais van heeft gemaakt, begrijpt al snel hoe veelkantig haar missie is. Kalligrafische bladen, boeken en objecten, oorkondes, logo's, handgegraveerd glas en tekstbewerking, kortom letterkunst in de breedste betekenis van het woord wordt hier bedreven.

Vijzelstraat

**DONATEURS ZIJN BROODNODIG
VOOR GOEDE JOURNALISTIEK**
DOE MEE, DONEER! KIJK OP WWW.LIWWADDERS.NL

DE MANNETJES MET VEEL VRIJE TIJD EN WEINIG ANDERE BEZIGHEDEN ZIJN OVERAL TE VINDEN, VAAK MET DE FIETS AAN DE HAND, WANT ZE MOETEN IMMERS DOOR, ER IS ZOVEEL WAT OM EEN DESKUNDIGE OPMERKING SCHREEUWT. ZO'N BRULLENDE BLOEMENKOOPMAN OP DE BLOEMENMARKT, BIJVOORBEELD, VROEGER ZONDER, TEGENWOORDIG MET MICROFOON, KRIJGT DOOR HEN EINDELIJK EENS TEGENSpraak VANUIT HET PUBLIEK: 'DOU KEST UT MOAI SÊGE'. OOK SCHIPPERS EN VARENDE TOERISTEN KRIJGEN HET HUNNE: 'DIT GAAT OP 'E KOP FERKEERD, JUM MUTTE AWESEERE.' EN ALS ER ERGENS IETS HELEMAAL IN DE SOEP LOOPT, DAN HERKEN JE BOVEN ALLES UIT DE VOLLE LIWWADDER LACH: 'HA, HA, HA, SIEST WEL, IK HEW UT AL SEID.'

Zaailand bestaat op- en aanmerkingen over de staat van het fruit, op het parkeerterrein bij De Centrale brullen ze vanachter hun half naar beneden gerolde autoraampjes andere automobilisten toe dat ze verkeerd manoeuvreren, demonstreren voor wereldvrede op de Nieuwestad vinden ze flauwekul, in de koffiezaak raden ze de bediening aan een andere bakker te nemen, 'want dit smaakt toch nergens naar', om nog maar te zwijgen over luidruchtig geschimp langs de sportvelden.

Nou is het ook weer niet zo dat de straatmannetjes kwaai jongens zijn, laat dat duidelijk zijn. Ze bedoelen het goed en ze hebben er soms ook best kijk op. Tijdens het baggeren van het Nieuwe Kanaal kwam er nog maar kort geleden iets heel

merkwaardigs naar boven, iets zwarts met allemaal rechte en kromme uitsteeksels. 'Dat is een fiets', zei er een. En verdomd, hij had helemaal gelijk, het wás een fiets. Op de spottersbult bij de vliegbasis zei een ander: 'Die klep daar, dat kan toch echt niet'. Ik heb er geen kijk op, maar waarschijnlijk kon dat met die klep ook echt niet, al bleef het toestel toch nog prima in de lucht.

Vaak staan er ook mooiweermantsjes achter sportvissers langs singels en kanalen. Ze vissen zelf niet, maar weten dan ook als de beste hoe het niet moet. Ze hebben 'gien behoefte om sukke dure spullen an te skaffen. Bovendien: 'je kanne bij Krist Vis & Dis op 'e Túnen of op 'e Noarderbrug oek prima fiskes krije'. En daar hebben ze alweer een punt. Desgewenst met uitjes.

Hilda Snippe en Ymkje Ytsma bewaken als leeuwinen de toegankelijkheid van de gemeente Leeuwarden

Advertorial • Foto Simon van der Woude

'In 2016, tijdens de voorbereidingen voor Culturele Hoofdstad, hoorden we steeds iedereen praten over 'cultuur verbindt'. Wij dachten: laten we eens informeren wat ze gaan doen voor mensen met een beperking. Nou, daar hadden ze nog niet over nagedacht.' Hilda Snippe en Ymkje Ytsma bewaken als leeuwinen de toegankelijkheid van de gemeente Leeuwarden voor mensen met een beperking. Met de groep Toegankelijkheid Gemeente Leeuwarden timmeren ze aan de weg om zaken die voor de meeste mensen normaal zijn voor iedereen te laten gelden. 'Dat is toch logisch? Ons uitgangspunt is: Iedereen doet mee!'

Ymkje Ytsma (l) en Hilda Snippe

'Het is toch gek dat we hier keer op keer aandacht voor moeten vragen?'

De twee zou je gerust actievoerders mogen noemen. Ymkje houdt een dagelijkse blog bij op Facebook onder de naam Ymkje Schrijft en Hilda laat regelmatig van zich horen wanneer er praktische zaken geregeld moeten worden. Hilda Snippe: 'We confronteren overheden regelmatig met het VN-verdrag Handicap. Daar staat duidelijk in dat mensen met een beperking als volwaardige en gelijkwaardige burgers behandeld dienen te worden. Er moet nog veel gebeuren.'

Hoewel hun grieven over de bereikbaarheid en toegankelijkheid van de openbare ruimte uiterst serieus bij de gemeente worden neergelegd, hebben de twee vooral ook veel lol. Ze kunnen enorm om zichzelf (en anderen) lachen. 'Anders houd je dit niet vol', zegt Ymkje vanuit haar forse rolstoel in haar woning aan de Sixmastraat met uitzicht op de binnenstad. Ook Hilda met haar blindengeleidehond houdt de moed erin door veel obstakels waar ze bijna letterlijk tegenaan loopt met humor tegemoet te

treden. 'Maar het is inderdaad wel een beetje triest wanneer je hier steeds aandacht voor moet vragen.'

Neem nou de Schrans in Leeuwarden, de drukke winkelstraat die al herhaaldelijk is heringericht. Nog altijd is het een crime voor rolstoelgebruikers en visueel beperkten, ouderen, maar ook voor mensen zonder beperking, om door de wirwar van fietsen heen te moeten. Bij de winkel Action stonden lange tijd winkelkarren op de stoep. Alsof dat zomaar kon. Hilda: 'Tijdens de coronaperiode moesten de fietsen in het midden van de Schrans worden geparkeerd. Ideaal, het creëerde veel ruimte

'YMKJE SCHRIJFT' IS EEN BLOG DIE YMKJE YTSMA DAGELIJKS SCHRIJFT OP FACEBOOK

Van de week stond ik lekker in het zonnetje terwijl Sjoerd in een winkel aan het sneupen was. Ineens komt er een lieve vrouw op me af en begint een heel verhaal over haar kleinzoon van nu zes jaar die net als ik in een elektrische rolstoel zit door een chromosoomafwijking en zijn handen net als ik moeilijk kan gebruiken. Ook kan hij helemaal niet praten en is wel ongelooflijk sterk, waardoor hij als hij je een knuffel wil geven zijn eigen krachten niet kent en je soms per ongeluk knijpt. Ik leg haar uit dat ik zuurstofgebrek tijdens mijn geboorte heb gehad en daardoor er nu zo bij zit. Maar jij kunt tenminste wel praten, zegt de lieve dame en ook ben jij goed bij je verstand. Dat merk ik aan de manier waarop je praat. Ben je trouwens christelijk? Ik zou je graag de zegen willen geven. Ik leg haar uit niet christelijk te zijn maar dat ze mij best mag zegenen.

op de stoepen. En wat zie je nu weer? De fietsen zijn terug op de stoep. Het mag niet, maar soms verlang je terug naar corona.' En weer wordt de ruimte op de zesde verdieping gevuld met een schaterlach. Ymkje: 'Nog niet zolang geleden zijn de stoepen vervangen en voorzien van een schuine rand. Bij de gemeente dacht men dat dit ons ten goede kwam, maar ik kan die rand met mijn rolstoel niet nemen. In theorie ziet het er altijd prachtig uit, maar ik zou zeggen: bel mij op als die stoepanden worden besteld, dan kom ik eraan!' Opnieuw lachen de dames over zoveel goedbedoelde onkunde. Want dat is het, zegt Hilda. 'Ze zijn van goede wil, ze zijn goed in systemen, maar het ontbreekt aan praktisch inzicht en goede uitvoering. Daar hebben ze geen flauw idee van. Je merkt dat er plaatsen zijn zoals bijvoorbeeld Utrecht, waar het onderwerp toegankelijkheid meer aandacht krijgt. We moeten meer kennis delen. We zijn met 2,5 miljoen mensen, vaak met onzichtbare beperkingen, dat is niet niks.'

Je zou toch denken dat anno 2023 bij de inrichting van de

openbare ruimte hiermee rekening wordt gehouden. Alle informatie is toch ruimschoots voorhanden? Wat kan er nog misgaan? Weer lachen in de kamer van Ymkje. Hilda: 'Neem de toiletten. Sommige zijn ruim genoeg, alleen kun je er niet in komen. Jammer dan. In 2018 had je het project Iepen Húskes, prima. Culturele Hoofdstad is voorbij en de húskes die openbaar toegankelijk waren zijn verdwenen. Jammer dan. We willen een autoluwe binnenstad. Oké, maar hoe zit het met het taxivervoer? Toen we tijdens Culturele Hoofdstad naar de Reuzen wilden, moesten we hier toch weer apart naar informeren. Dat apart informeren en regelen willen we niet. Die zaken moeten van tevoren in orde zijn. We moeten ons welkom voelen.'

Wat we verder van belang vinden is dat het niet alleen voor gemeenten geldt dat die zorgvuldiger zouden moeten zijn. Dat geldt vooral ook voor de medemens. Denk na hoe je zelf behandeld of geholpen zou willen worden? Denk als ondernemer ook eens aan medewerkers met een beperking tijdens een sollicitatie en vraag jezelf: kunnen alle bezoekers bij u naar binnen of naar het toilet? We adviseren graag vooraf bij verbouwing of nieuwe plannen, zodat onze ideeën automatisch meegenomen kunnen worden. We zijn niet alleen actievoerders, maar ook gesprekspartners die op een juiste manier invloed willen uitoefenen.

Toegankelijkheid moet gelden voor iedereen. Dat moet scherper tussen de oren komen.' Ymkje: 'Het is toch gek dat we hier keer op keer aandacht voor moeten vragen?'

Ook nog wat positiefs dames? Weer beginnen ze te lachen. Hilda: 'Bij het Hoeksterend is nu een goede oversteek gemaakt, met van die ribbeltegels en noppentegels. Om over te kunnen steken, moest je dat aanvankelijk diagonaal doen. Als je niets ziet is dat niet logisch, dan wil je recht oversteken. Zo'n ontwerpplan en richtlijnen zijn mooi, maar het is van belang dat je met ervaringsdeskundigen dat zichtbaar maakt. Door de prettige samenwerking en door ter plekke de situatie te bekijken is dat nu gelukkig aangepast.'

WAARDEBON SLAGERIJ JELKE SIPMA

**BIJ BESTEDING VAN 15 EURO
4 SLAVINKEN
GRATIS**

CAMBUURPLEIN 2 LEEUWARDEN • 058-2152414 • WWW.JELKESIPMA.UW-SLAGER.NL

Tien jaar ruzie

Beeld Anton Feddema

en we kijken er met tevredenheid op terug

Tien jaar ruzie en we kijken er met tevredenheid op terug. Dat zou de conclusie kunnen zijn na het lezen van het boek *Het Wonder van 2018*, waarin Geart de Vries (historicus, ex-directeur van het Historisch Centrum Leeuwarden, oud-journalist van Omrop Fryslân) terugblikkt op het culturele fenomeen Leeuwarden Culturele Hoofdstad 2018. Het is in vele opzichten een wonderlijk verslag. De hoeveelheid humbug die jarenlang via diverse media over de lezer is uitgestort krijgt nu een gezicht. Veel deed de organisatie voor de bühne, het stak allemaal niet zo nauw. Een treinwagon vol bestuurders en organisatoren spreekt zich nu eindelijk uit over hoe er jarenlang valse beloftes zijn verkondigd, mensen rücksichtslos aan de kant geschoven en hoe er desondanks feest werd gevierd. In velerlei opzichten wekt het verslag plaatsvervangende schaamte op.

De winnaar is de Leeuwarder horeca, de verliezer de culturele infrastructuur in Leeuwarden. Gevestigde partijen, zoals het Fries Museum (de roep om meer geld kwam alweer voorbij), lijken nog altijd murw in de hoek van de ring te hangen. Anderen hebben de moed allang opgegeven, tegen zoveel vals geluid waren ze niet opgewassen. Gevestigde namen als de Hothouse Redbad (vanaf 1975 organisator van top-jazzop-tredens), CityJazz (een combinatie van gevestigde namen en jong talent), het Uitfestival (grootscheepse presentatie van het culturele seizoen), Ljouwert Culinair (presentatie culinaire etablissementen) verdwenen of werden gemarginaliseerd. Hun sponsors werden naar Het Wonder gedreven. Van de wijkbudgetten werd ook nog eens 1 miljoen euro afgeroomd.

De festivals ('Leeuwarden festivalstad' aldus het toenmalige

VVD-raadslid Arno Brok) zijn gesneefd door bestuurlijk falen. Wie de brief (2015) van Rob Durant van het festival Psy-Fi aan de raad er nog eens op naslaat of het oordeel van de Rekenkamer tot zich neemt, krijgt een ontluisterend inkijkje gepresenteerd in het bestuurlijk onvermogen. Bijna een miljoen euro ging er alleen al op aan proceskosten voor procedures die door rechthebbenden waren aangespannen. Rechthebbenden die tot op de dag van vandaag nog worden bedreigd en geïntimideerd. Zie de twee recente artikelen in de Leeuwarder Courant waarin organisator Paul van Berlo opnieuw vrij baan krijgt om rechthebbenden onterecht van alles en nog wat te beschuldigen.

Als belangrijk voor Het Wonder gedachte gebouwen hebben hun glans verloren. Voor het onafgebouwde Blokhuispoortgebouw, dat als icoon in de programmering van Culturele Hoofdstad

stond vermeld, staan alweer maanden bouwhekken. De binnenterreinen ogen pover. De beoogde verbinding met het aanpalende winkelgebied in de Oosterstraat is minimaal. Gebouw Obe op het Oldehoofsterkerkhof bleek voor Tresoor een blok aan het been. Wat we met de Westerkerk, ooit popzaal, aanmoeten is nog altijd onduidelijk. Dat Zalen Schaaf zou sneven was van mijlenver afstand duidelijk. Neushoorn nam een deel van het middle of the road-programma over. Fors gesubsidieerde mediapartners, die vrijwel kritiekloos achter het vaandel liepen,

zijn geruisloos van het toneel verdwenen. FroeksTV, GPTV, Suksawat; we hebben genoten. Hoe staat het ervoor met onze kunst- en cultuurcoaches van Kunstkade?

Iedere normale vraag vanuit de journalistieke media werd gepareerd met kretologie gefundeerd op, wat nu blijkt, een soort van blij geloof. Alleen Omrop Fryslân mocht de pardoes opgestapte Lieven Bertels op het besloten binnenterrein van de Blokhuispoort enige plichtmatige vragen stellen. Andere media werden op afstand gehouden.

Het totale festivalbeleid van de gemeente Leeuwarden ligt op de rug. Vanuit de gemeenteraad blijft het oorverdovend stil wat betreft de vraag: hoe nu verder? Bestuurders missen het vermogen om hun eigen falen te erkennen. Ze vinden dat het een mooi en succesvol project is geweest en praten hun falen goed door zich te beroepen op hun goede bedoelingen.

KOOP DAT BOEK (DAT EIGENLIJK GRATIS VERSTREKT ZOU MOETEN WORDEN).

ANDRIES VELDMAN

3E BOEKENBALLETJE

ZATERDAG 23 SEPTEMBER IN BOEKENPASSAGE DE RODE LOPER IN DE SINT JACOBSSTRAAT

DEELNEMERS:

ILSE JANICE

MINNE HOEKSTRA

ALY VAN DER MARK

ALBERT SCHAAFSMA

SIMON DROOG

AKKE BROUWER
(STADSDICHTER DOKKUM)

ASING WALTHAUS

HEIN JAAP HILARIDES

JUDITH NIEKEN

DAVE KUIPERS

JAN ATZE NICOLAI

JANICK EN BAND

ORKEST ZIEKEN EN
ZEEVARENDEN

AANVANG 19.30 UUR • ENTREE 5 EURO

KOMT ALLEN!

DE RODE LOPER boekenpassage

ZATERDAG 30 SEPTEMBER OPEN TIJDENS DE MUSEUMNACHT!

BOEKEN - KUNST - FOTOGRAFIE - HISTORISCHE PLAATJESBOEKEN - CD'S - DVD'S

IN HET SPOOR VAN
HEMINGWAY
MICHAEL PALIN

AANGESCHOTEN WILD
MARCO VAN HOUWELINGEN

KROEGWOORDENSCHAT
PAUL VAN RIEL

MOZART IN DE LAGE LANDEN
JOS VAN DER ZANDEN

WEST-ÖSTLICHER
KÜCHENDIWAN
MARTINA MEUTH

EPSTEIN
RAY COLEMAN

KOKENDE MANNEN
JOHANNES VAN DAM E.A.

EERSTE INDRUKKEN
K. SCHIPPERS

HET VERLANGEN NAAR
HAZELWORM
KOOS VAN ZOMEREN

ECHTE VRIENDEN
STINE JENSEN

OP DE AS VAN GOED EN KWAAD
MARC CHAVANNES

DE GEHEUGENHUT
TONY JUDT

BOEKENPASSAGE DE RODE LOPER • SINT JACOBSSTRAAT 32, LEEUWARDEN • IEDERE DAG, BEHALVE MAANDAG, GEOPEND VAN 11 TOT 17 UUR. 'S ZONDAGS VANAF 13 UUR.

DELA
voor elkaar

Jubileumdag crematorium Goutum

Advertorial

Foto Simon van der Woude

‘We willen tijdens de open dag van ons crematorium in Goutum op zondag 15 oktober de zwaarte van het onderwerp dood verlichten. En dat doen we door volledige openheid te geven en inzicht te bieden in wat we hier dagelijks doen.’ Uitvaartverzorgster Margriet Zwart verheugt zich op de komende open dag waar zij met haar collega’s de gang van zaken rond cremëren uit de doeken wil doen.

‘Ik merk nog regelmatig dat de onderwerpen cremëren en het crematorium nog veel vragen oproepen. Zo’n open dag is de gelegenheid voor ons om op die vragen een antwoord te geven. Het crematorium van Dela is die dag geopend voor iedereen, jong en oud. Alle aula’s, de verzorgingsruimte, de opbaarruimte en het ovengebouw zijn te bezichtigen. Ook zijn er rouwauto’s en is er een rouwbus. Er staan twee lezingen gepland die gegeven worden door onze medewerker Henk Ossentjuk. Hij gaat op een infotainmentachtige wijze in op de historie van het crematorium en behandelt de huidige, moderne tijd. Je krijgt dan te zien en te horen wat er in de loop der tijd allemaal veranderd is en wat er tegenwoordig mogelijk is. Om een voorbeeld te noemen. Als die wens bestaat kunnen we ook oliebollen bakken.’

Om in de sfeer te komen worden er hapjes uitgedeeld die zo’n vijftien à twintig jaar geleden op de kaart stonden. Margriet Zwart: ‘Dan moet je denken aan een sneeuwster; kennen we die nog? Of een advocaatje met slagroom. Uitvaartverzorgers van Dela vertellen dan over de mogelijkheden van het houden van een plechtigheid en de gang van zaken direct na overlijden. De ervaring leert dat veel bezoekers na die informatie gerustgesteld zijn en hun waardering uiten over het vakmanschap waarmee hier gewerkt wordt.’

De uitvaartorganisaties Dela en Yarden zijn inmiddels gefuseerd en vormen in Goutum nu één team. ‘We willen graag laten zien wat dat betekent, hoe dat

fusieproces is verlopen en staan open voor alle vragen. Ik zeg altijd: vier het leven, vier de liefde. Maar je moet je ogen niet sluiten voor het einde van jouw leven. Daar zou je al vroegtijdig over na moeten denken om de nabestaanden tegemoet te komen. Onlangs vertelde ik al over de wensboekjes waarin je kunt noteren wat je wilt dat er na je overlijden gebeurt. De wensboekjes geven een mooi, gedetailleerd overzicht van zaken die automatisch langskomen. Ik merk bij degenen die het wensboekje hebben ingevuld een zekere mate van opluchting. Ze vinden het fijn dat ze deze zaken enigszins hebben geordend en de nabestaande niet achtergelaten wordt met vragen als: hoe zou hij het gehad willen hebben?’

Een uitvaartorganisatie is meer dan je denkt, zegt Margriet Zwart. ‘We beschikken over een zorgteam dat de laatste verzorging biedt zoals wassen en aankleden van de overledene en vervoer, de opbaring, het organiseren van de uitvaartdienst, de catering en de nazorg. Dat zijn stuk voor stuk professionals die de waarde van een zorgvuldige uitvaart in hun DNA hebben zitten. Het zijn mensen die met

mensen om kunnen gaan. Ook bij strubbelingen, ze komen natuurlijk voor, weten zij met tact en inzicht een uitvaart voor elkaar te boksen waarbij iedereen in zijn waarde wordt gelaten. Bij Dela zijn we uiteraard erg ingenomen met zo’n team.’

‘Wat het mooie is van het vak van uitvaartverzorgster bij Dela? Elke dag is anders, je bent dienstverlener op een belangrijk

moment. De uitvaartorganisatie Dela heeft bovendien van oudsher nog altijd het uitgangspunt om iedereen, hoe verschillend ook, een gelijkwaardige uitvaart aan te bieden. De aloude naam is daarom nog altijd actueel:

Draagt Elkanders Lasten. En het is een coöperatie, de leden zijn de baas.’

JUBILEUMDAG
ZONDAG 15 OKTOBER VAN
11.00 TOT 15.00 UUR.

DELA, 85 JAAR GELEDEN BEGONNEN IN EINDHOVEN, KAN BOGEN OP EEN RIJKE EXPERTISE. VORIG JAAR WERDEN DE ACTIVITEITEN VAN BRANCHEGENOOT YARDEN OVERGENOMEN. IN FRIESLAND ZIJN DE CREMATORIA IN GOUTUM EN SCHOTERHOF IN NIEUWESCHOOT EIGENDOM VAN DELA.’

Jong en oud welkom op open dag crematorium

Dax Gastrobar

Dax Gastrobar te Leeuwarden, staat garant voor gastvrijheid, een goede keuken, prettige bediening, ruime keus in eten en drinken, flexibiliteit, gezelligheid en altijd een goede prijs/kwaliteit verhouding.

- * Dagschotel €10,-
- * Driegangenmenu €27,50
- * Studentenkorting 10% over de gehele rekening

Grote Hoogstraat 32
8911 HB Leeuwarden

Tel. 06-44449349
gastrobardax@gmail.com

Aan-/verkoop én recycling van oud ijzer en metalen voor bedrijf én particulier!

Einsteinweg 16
8912 AP Leeuwarden
+31 58 2130402
info@vdm.nl
www.vdm.nl

Geboortehuis Mata Hari

LIWWADDERS SEPTEMBER 2023 17

Hoeden- en pettenwinkel & Hip, Home & Livingwinkel (dameskleding, leren tassen en woonaccessoires)

De begane grond van het geboortehuis van Mata Hari aan De Kelders 33 te Leeuwarden, waar haar vader Adam Zelle in 1876 zijn hoeden- en pettenwinkel 'In de klok' runde, is vorig jaar december geopend en nu verder uitgebreid. In het pand is sinds medio september Hip, Home & Living winkel (dameskleding, leren tassen en woonaccessoires) gevestigd. In de hoeden- en pettenwinkel die in de stijl van toen is ingericht treft u een ruime collectie heren hoeden en -petten aan, maar ook kleding-accessoires zoals: riemen, handschoenen, paraplu's enzovoort.

Hip, Home & Living

Naast het hoeden en petten deel van de winkel runt Janny Reitsma nu ook haar winkel Hip, Home & Living in het Geboortehuis van Mata Hari. In een prachtige en stijlvol ingericht interieur verkoopt zij stijlvolle en tijdloze dameskleding, een unieke collectie leren tassen en fraaie woonaccessoires maar ook onder andere led-kaarsen, was, parfum en cadeaus. 'Dit is mijn passie. Deze winkel in het historische pand is zo leuk om te doen.' Inwoners en toeristen zijn vol lof. Ze

noemen het nu al 'de mooiste winkel van Leeuwarden'. En dat doet je goed.'

Haar winkel Hip Home & Living in de Oude Oosterstraat in Leeuwarden sluit per 31 december en gaat tot die tijd verder als outlet. Dus voor leuke koopjes en bijzondere spullen ben je daar aan het juiste adres. De nieuwe collecties staan uiteraard in het nieuwe pand aan de Kelders 33. Kortom, meer dan waard om eens een bezoek te brengen aan het prachtige historische pand waarin twee mooie, unieke winkels!

IRISH PUB HARLINGEN

Op een A1-locatie in het hart van het centrum in Harlingen bieden we te koop of te huur aan: Irish Pub The Shamrock. Bij de zee en de haven waar de veerboten aan- en afmeren vind je de in juni 2020 geopende Pub. Geheel verbouwd, nieuwe keuken en interieur.

FIDÈLE DRACHTEN

Aan de rand van het dynamische centrum in Drachten is dit toprestaurant beschikbaar voor een overname. Het bedrijf is zeer sfeervol ingericht. Bij Fidèle ervaar je een eerlijke keuken met pure smaken en producten die elkaar versterken en aanvullen. De keuken is gericht op het koken met seizoensgebonden en dagverse ingrediënten.

RUITERSKWARTIER LEEUWARDEN

In het bruisende centrum van Leeuwarden is dit fraai ingerichte bedrijf beschikbaar. Het gehele bedrijf is in 2021 nieuw ingericht. Een goed uitgeruste keuken met alles erop en aan op de eerste verdieping. Een bovengelegen appartement is aan derden verhuurd, maar zodra deze weer beschikbaar komt voor verhuur bent u als exploitant van dit bedrijf hier kandidaat voor.

HEERENLOGEMENT HARLINGEN

Te koop of te huur: Dit historische hotel-restaurant is gevestigd in de Elfsteden stad Harlingen. Op een steenworp afstand van het centrum. Het hotel is een pleisterplaats voor de toeristen die Harlingen bezoeken of voor gasten die op doorreis zijn naar Vlieland of Terschelling. Ook werknemers van de vele bedrijven in en rondom Harlingen vinden hun plekje hier.

SNACKBAR BANANA LEEUWARDEN

Aangepaste vraagprijs en een deelfinanciering is mogelijk onder voorwaarden. Snackbar-Cafeteria: Banana in Leeuwarden ter overname. Het bedrijf is in gehele nieuwstaat, beslist géén investeringen op korte termijn. Het bedrijf is gelegen in een nieuw gebouwd groot winkelcentrum in Bilgaard op een fraaie zichtlocatie, direct gelegen naast een Albert Hein-supermarkt. Vrij parkeren voor het bedrijf. Polluxweg 15 Leeuwarden

Edens Makelaars
makelaars in horeca

Edens Makelaars Wiardaplantage 2 8939 AA Leeuwarden
Tel. 058-2162423 - www.edensmakelaars.nl

UW OPTICIEN AAN HUIS

Voor een afspraak of meer informatie belt u met 0518-850125 of kijk op de website: www.thuisopticiensfriesland.nl

LIWWADDERS: 25 JAAR EN MET EEN GOUDEN TOEKOMST

WAT IS ER TYPISCH LEEUWARDERS?

Het mag best gezegd worden: Liwwadders heeft iets, straalt iets opvallends uit en is uniek in zijn soort. Leeuwarders kunnen trots zijn op zo'n eigenzinnig stadsblad. Dit jaar bestaat Liwwadders vijftientig jaar. Dat moet u als lezer zijn opgevallen, want we staan er het hele jaar feestelijk bij stil.

In elk nummer hebben wij dit jubileumjaar een gastschrijver, die vanuit zijn/haar kijk op Leeuwarden en het stadsblad zijn eigen smaak toevoegt. In februari mocht ik de serie starten met een blik op de rol van de journalistiek van vandaag. Achtereenvolgens leverden oud-burgemeester Hayo Apotheker en vervolgens burgemeester Tjeerd van der Zwan van Heerenveen – die als student in Leeuwarden woonde – hun kijk op Leeuwarden. Toen schreef Pieter de Groot, de Leeuwarder journalist bij uitstek, een heldere analyse over Liwwadders. Daarna Ed Bausch uit Bergen, die in de jaren tachtig een behoorlijke stempel drukte op de Leeuwarder Cultuur met Theater Romein. In dit nummer geeft PvdA-politica Lutz Jacobi haar originele visie op Leeuwarden. We hebben voor de komende maanden nog enkele interessante gastschrijvers voor u in petto, maar die verraden we niet! Er volgen ook nog wat evenementjes om ons heugelijk jubileum te vieren.

Het valt op dat Liwwadders tal van enthousiaste mensen om zich heen weet te verzamelen. We zitten nu op exact dertig vrijwilligers, die het blad een warm hart toedragen. Zij brengen de krant rond, zij zorgen voor advertenties, zij zorgen ervoor dat daar waar de stapel al weer op is, er nieuwe komen. En geloof me: in sommige supermarkten is de stapel Liwwadders in één dag al weg. Feest dus. Redactie en bestuur vinden het heel plezierig dat zoveel mensen zich erbij betrokken voelen, want wat is er nu typisch Leeuwarders? Juist: Liwwadders!

Het blad gaat over de middenstand, over het bedrijfsleven, over verenigingen, over historie, over cultuur en ook over politiek. Politiek, en dan vooral natuurlijk de gemeentepolitiek, blijkt interessant te zijn, want daar krijgen we veel opmerkingen over, positief maar ook wel negatief. Het blijkt dat dit onderwerp leeft en die artikelen goed worden gelezen. Dat blijkt uit onze website, want ons stadsblad staat ook op de website www.liwwadders.nl evenals veel andere onderwerpen. Ook komt er elke dag een nieuwsbrief uit. Bijzondere onderwerpen staan apart gegroepeerd op de website dossier.liwwadders.nl.

We raken kennelijk een gevoelige snaar als het over politieke onderwerpen gaat. Dat is allemaal niet erg, dat hoort nu

eenmaal bij een eigenzinnige krant die lezers serieus neemt en niet automatisch als een applausmachine voor het zittende bestuur functioneert. De komende tijd, zo heeft het bestuur besloten, willen we ons meer toeleggen op verbreding en verdieping van thema's die Leeuwarden en Leeuwarders raken. Dus meer studie op onderwerpen, over historie, cultuur en taal. We hebben daar een plan voor opgesteld met een daarbij behorende begroting. We moeten ook als Liwwadders investeren in de journalistieke kwaliteit voor de toekomst. Dat lukt nu al voor een deel. Wij beschikken over een fulltime journalist, maar daar moet echt één bij. Die moet zich inwerken alvorens we ook die tweede kracht volledig op ons eigen budget kunnen laten draaien.

We prijzen ons buitengewoon gelukkig dat Provinsje Fryslân, bij monde van toen nog Gedeputeerde Sietske Poepjes ons

tweemaal 10.000 euro heeft toegezegd. Daar zijn we enorm blij mee. Tevens zijn we bezig bij fondsen en bedrijfsleven. Dat kost tijd, maar we zitten op het goede spoor. Daarom is het teleurstellend dat de gemeente Leeuwarden het verzoek om een zelfde soort bedrag over twee jaar heeft afgewezen. Het college van Burgemeester en Wethouders ziet geen meerwaarde in ons blad. Wij vinden die houding merkwaardig. De provincie daagt ons uit om meer aandacht aan het Stadsfries, dus het Liwwadders, te besteden en onderschrijft ons plan hiervoor. Opmerkelijk dat een provincie dat wil stimuleren en de eigen gemeente niet. De gedeputeerde ziet in Liwwadders heel duidelijk een orgaan dat het Liwwadders als lokale taal kan stimuleren. Het wordt in onze ogen nog opmerkelijker nu er vanuit het college negatief is gereageerd op een vrijblijvend journalistiek aanbod aan de lokale Omroep

Het college van Burgemeester en Wethouders ziet geen meerwaarde in ons blad

We hebben veel donateurs, maar eerlijk gezegd, we kunnen best meer gebruiken. Op onze jaarlijkse donateursavond vertellen we dan altijd uitvoerig over krant en website en over het belang van een onafhankelijk kritisch medium dat niet bol staat van sport en entertainment. Onze plannen zijn goed, er staat veel te gebeuren maar er gebeurt al zoveel. Het moet wel allemaal bekostigd worden! Steun ons, blijf niet aan de kant staan, we zitten op koers! En dat al vijftientig jaar lang.

!OPROEP!

KOOS REINSMA ZOEKT
opdrachtgevers die met hun ooit
aangekochte schilderij willen
poseren in het fotoboek over het
leven van de (reclame)schilder

Stuur uw reactie naar koosreclame@kpnplanet.nl of bel naar 058-2882636

JUIST: liwwadders

Leeuwarden om de aantrekkelijkheid van de tv-programmering te verhogen en de informatiestroom naar de burgers te versterken. De lokale Omroep Leeuwarden krijgt wel geld van de gemeente (via de landelijke regeling op lokale omroepen moet de gemeente geld doorsluizen) maar stelt daar geen voorwaarden aan, behalve natuurlijk de wettelijke. Wij vinden dit een gemiste kans op gebied van taal, cultuur en historie van de stad en gemeente Leeuwarden.

Deze financiële tegenvaller mag ons er niet van weerhouden een nieuwe koers in te slaan. Dr. Meindert Schroot heeft al elke maanden een rubriek in ons mooie Liwwadders, dat zal worden voortgezet. En hij zal de komende tijd meer artikelen leveren over historie en taal en sociale achtergronden van stad en omgeving. Tevens zijn we op zoek naar iemand die de Leeuwarder cultuur én historie weet te belichten. Ook dat zal lukken.

We zijn ook blij dat Tom van Mourik als vaste columnist zijn blik geeft over opvallende happenings waar hijzelf vaak bij betrokken was. Eddy en Henny zijn onverwoestbaar met hun spraakmakende Leeuwarder commentaren en dan is er nog de unieke rubriek *Se make my de pis niet lauw* van Andries Veldman, die, dat blijkt uit onderzoek, samen met de

column van Klaas Kasma, het meest wordt gelezen.

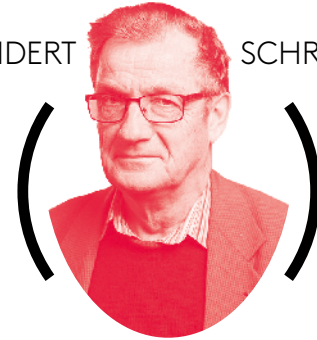
Een belangrijk onderdeel van een actieve krant met een mening is volgens ons het politiek debat. Ook daar gaan we weer mee beginnen. De Tweede Kamerverkiezingen van 22 november staan voor de deur. Er zijn veel onderwerpen die we kunnen en moeten behandelen, over de gemeentepolitiek maar ook over de provincie en het rijk. We zijn in bespreking met een club mensen die professionele ondersteuning willen geven. Ons aanbod aan de Lokale Omroep Leeuwarden staat nog altijd. Blijf ons volgen op de website, daar wordt aangekondigd wanneer de uitzendingen zijn van het echte onvervalste, onafhankelijke Leeuwarder Politiek Café Liwwadders.

Alle betrokkenen hebben er echt zin in om samen te werken aan dit geweldige medium: ons stadsblad, de website en het politiek café. Maar er is nóg meer: Happen met Liwwadders, een maandelijks gezellige avond met veel gasten en een gastspreekster, loopt ook al twintig jaar. Dit is typisch Leeuwarders en dus Leeuwarder cultuur. Wie wil daar nu niet bij horen?

BEARN BILKER,
VOORZITTER STICHTING LOODS 50 VOOR
ONDERZOEKSJOURNALISTIEK

Afslach Liwwadden

MEINDERT SCHROOT

Op ut moment dat ik dit skryf is Het Wonder van 2018 noch nyt út. Dat wil sêge ut boek fan Gearde de Vries dat min of mear un evaluasy geeft fan Liwwadden Kulturele Hoofdstad fan Europa 2018. Wat het ut oans brocht? Seas seit: Ik hew dus noch gien idee wat ut eindoardeel weze sal. Ik gaan dur mar fan út dat ut posityf is. Ik hoar teminsten al heel wat minder geseur en geëamel fan bûtenlui út de provinsy over de hoofdstad en dat is pure winst. Liwwadden-bashing was lange tiid inne moade; primeurs wudden kaapt, de Fryse flach deur DKV en feitlek oek de kunstiisbaan. Dêr kwam Liwwadden inne jaren sestech nyt an toe omdat ut destids de hannen fol had an ut oplossen fan húsfestings- en armoedekwestys dy't nou eenkear bij un echte stad hoare. Ut laaste mega-evenement – Elfstedentochten en Open Dagen fanne flychbases nyt metrekend – fan foor de Kulturele Hoofdstad was indertiid de Frisiana-tentoanstelling ter gelegenhyd fanne opening fan de Frieslandhal in 1963. Dêr deed heel Fryslân an met behalve Sneek, dy wúden niks met evenementen fan doën hewwe dy't op een of andere wize wat met Liwwadden te krijen hadden. Se binne der wel mear foorbeelden fan dizze oppe hoofdstad projektearde rurale onnocht dy't nyt andes was as Fryse 'Selbsthass'. Lang was ut oek se'n spultsje dat allenech Harlingen, ut Bildt en de Westereen wat met Liwwadden en oanse foetballende trots Cambuur hadden dy't nou eindeleks un fatsoenlek stadion krijt. Der is hyr un soad foor de neus wegkaapt, mar de Kulturele Hoofdstad het teminsten even siën laten wer't ut ware hart fan Fryslân klopt.

Ik ferkondech ut al jaren: Mèt deur ut water en syn ryke ferleden het Liwwadden, hoofd- en hofstad, heel wat mear allure as – pak de atlas dur mar bij – folkrykere plakken as Enschede, Oldenburg, Gelsenkirchen, Almere, Apeldoorn of Charleroi. En dan hewwe we ut noch nyt had over yllustere borelingen as Vredeman de Vries, Mata Hari en Maurits Escher. Ut belangrykste effekt fan Kulturele Hoofdstad is dat jou sichtbaarder wudde. Daar het ut de laaste anderhalve eeuw behorlek an ontbroken. As op een na rykste provinsy miste Fryslân na 1880 steeds mear de boat. De loanen waren te hoog om echte industry fanne grond te krijen op de súvel na. De Sudersee wudde met deur ut in 1876 opende Noordseekanaal un achterfiver fan Amsterdam en un kwa skaal fergroatende binnenfaart socht fooral de groate rivieren op. Friezen en oek Liwwadders stemden sinsdien sewat

un eeuw mette fúten en fonnen dat ut hyr noait wat weest was. Ut groatste gelul wat ik oait hoard hew. Ommers: at jou siën wat dur an klokken, glaswerk, silver, boeken en semear inbrocht wudt

bij Kunst en Kitsch is dúdelek hoe ryk ut hyr eeuwenlang weest het. Dy welfarende maatskappij wudde fanself wel inne lucht houden deur arme skippers, landarbeiders en loswerkfolk dat in eenkamerwooningen húsde. Seas nou dy feryuppande eilanden leuk blieve deur werkfolk en studenten dy nyt eens un fetsoenlek hús op dy pöllen fine kanne.

Seas jim wete bin ik geograaf fan roeping en professy. Ik hew noait wat anders weze willen. Een fan myn earste atlassen, nou ja sakatlaske, dat ik fan myn fader kreeg was Elseviers Atlas van Nederland, België en Luxemburg út 1960. Stuklezen staat ut noch altyd in myn biebel. In ut Toeristisch Stedenregister achterin ut atlaske stond de foor my eerste konfrontearende útsmiter over Liwwadden: 'L. heeft een ietwat terughoudend, noordelijk karakter'. Ut was hyr sins ut ferskeiden fan Wopke Eekhoff (1880) oek wel wat un doaie boël wudden, waar danksy de deal rond de Aegon (1985-1987), ut Herenakkoord, nije Harmonie en stadskantoor en de HBO-konsentraasy stadech an wear wat muzyk in kommen was. Daarfan kanne wy Kulturele Hoofdstad as un soart afslúting beskouwe. Echter, wy binne dur noch nyt. Erges tussen 2013 en 2018 liep ik oanse toenmalege burgerfader Ferd Crone teugen ut lyf. Ik felisitearde em met ut binnenhalen fan KH, mar ik had oek un adfys foor em. As jou Liwwadden mear en blievend oppe kaart sette wille, sorg dur dan foor dat ut oppe ferkearsborden as bestemming te finen is. Ik wud altyd heel warm at ik op een fan de meest bekende plekken fan oans land, ut Waterlooplein in Amsterdam, oanse goeie ouwe stad op de ferkearsborden siën, krektas oppe A10 richting Coentunnel. At jou echter deur de polders ride komt Liwwadden (Groaningen ferskynt al oppe sudeleke Ring oppe borden) pas bij Emmeloord in beeld en fia Swolle pas bij Staphorst, godbetert! At jou echt wat foor de stad betekene wille, sorg dur dan foor as de bliksem dat oek bij Muiderberg, Amersfoort en Knooppunt Waterberg bij Arnhem dizze stad oppe borden staat!! Un paar weken later hield ie my an oppe Weerd. Ut was em nyt lukt dit foor mekaar te krijen. Siebrand jonge, dou súst dyself onsterflek make dit foor oans te regelen. Op de belangrykste afslagen boven de groate rivieren de naam fan oanse stad oppe ANWB borden: Leeuwarden.

AFVALCONTAINER HUREN IN LEEUWARDEN E.O.?

 Afvalcontainer verhuur
(van 3m3 tot 40m3)

Milieustraat

Bedrijf & Particulier!

Einsteinweg 16 | Leeuwarden
058 213 1018 | info@oldehove-recycling.nl
www.oldehove-recycling.nl

Beste lezer van Liwwadders,

Met een steeds verder uitbreidend team zet het onafhankelijke blad Liwwadders zijn werk voort. Als 'vrienden van' steunen we dit van alle kanten. Maar jullie hulp is van groot belang! Als je wilt doneren voor het jaar 2023 dan kan dat: de snelste manier is door middel van het scannen van onderstaande QR code.

Via deze code kun je snel een mooi bedrag invullen.

Graag houden we jullie op de hoogte van alle spannende ontwikkelingen, daarom alvast de aankondiging dat we op dinsdagavond 10 oktober weer onze gezellige donateursavond houden.

*Met vriendelijke groet,
Stichting Loods 50 voor Onderzoeksjournalistiek
B. Bilker, voorzitter*

Valse Keus

Door Henk Weiland • Beeld Anton Feddema

Op 21 juni jl. vond de raadsvergadering plaats waar beslist werd over woningbouw in De Hem. Kiezen we voor woningbouw of voor het in stand houden van een uniek vogelbroedgebied? Een vals dilemma dat voor de coalitiepartijen de aftrap was voor een hele reeks gelegenheidsargumenten. Dat je er ook voor kunt kiezen om de vogels met rust te laten en de woningen ergens anders neer te zetten deed niet ter zake. Zo werd er een discussie gevoerd waarbij het net leek of De Hem het enige gebied in de hele gemeente Leeuwarden is waar nog woningen gebouwd kunnen worden en dat woningzoekenden ernstig gedupeerd worden wanneer dit plan niet doorgaat.

BAUKE AALBERS

Dat was ook de mening van Bauke Aalbers, woordvoerder van de PvdA-fractie. In zijn betoog haalde hij zijn schoondochter aan die hem verteld had over gestreste jongeren die wanhopig op zoek waren naar een woning. Een goede reden voor hem om dit plan door te laten gaan terwijl slechts vijftien procent van de woningen betaalbaar is. Waarna ook nog een sneer volgde naar de tegenstanders op de publieke tribune, voornamelijk ouderen: 'Het zijn geen jongeren die op de publieke tribune zitten.' Alsof die mensen zelf geen kinderen hebben die misschien op zoek zijn naar een betaalbare woning. Betrokkenheid van burgers wordt in Leeuwarden kennelijk alleen op prijs gesteld wanneer dat in je politieke kraam te pas komt.

Daarna was het woord aan GroenLinks. Dit keer was het niet Pim Astro, die dankzij de wandelingen met zijn hond door een buitengebied meer weet van weidevogels dan de samenstellers van een ecologisch rapport, maar Wim Spoelman. De heer Spoelman toonde zich een kundig opvolger. Tot grote verbazing van de toeschouwers betoogde hij dat De Hounspolder sowieso niet levensvatbaar was door de woningbouw. Terwijl dat juist de reden zou moeten zijn om van woningbouw in De Hem af te zien.

Ook CDA en Gemeentebelangen maakten dezelfde valse keus. Waarbij Gemeentebelangen zichzelf op de borst klopte vanwege de paar meter extra bufferzone en de Waard als compensatiegebied die ze bij de formatie hadden binnengehaald. Tuininga (FNP) gaf echter aan dat volgens de Vogelwacht de Waard als compensatiegebied ver onder de maat is. Otto van der Galiën van Lijst 058 had ook geen goed woord over voor de draai van Gemeentebelangen, die het niet bouwen van de Hem als speerpunt in haar verkiezingsprogramma had opgenomen. Kiezersbedrog noemde hij het.

Met de bouw van deze woningen is niemand gebaat

WEGGEVAAGD

Iets wat de inwoners van Goutum, waar Gemeentebelangen als grootste partij uit de bus kwam, niet zullen vergeten. De enige schrale troost die ze hebben is dat bij de volgende verkiezingen de partij weggevaagd wordt en dat deelname aan het college een eenmalige voorstelling is geweest. Een dergelijke partij die zijn principes overboord zet, in ruil voor een wethouderszetel, zegt ook het nodige over de coalitiepartijen zelf: 'Zeg mij wie uw vrienden zijn en ik zal u zeggen wie u bent.'

Interessant in de discussie was de bijdrage van Hayo Douwstra van de Christen Unie. Hij pleitte voor een andere prioritering van de bouw waarbij eerst Middelsee volgebouwd zou worden en de Hem als laatste. Dit kwam hem op de nodige kritiek te staan van Wim Spoelman en Geu Luik (VVD). We moeten consistent zijn en de volgorde van bouwen aanhouden waarover we in het ver-

leden besloten hebben, menen zij. Dat betekent volgens hen dat, na het buurtschap Unia, de Hem aan de beurt is. Waar deze raadsliden zich op baseren is een raadsel, zeker wanneer je kennis neemt van de onderliggende stukken. Wat de prioritering betreft wordt in de Structuurvisie De Zuidlanden gesproken over vier bouwfases. Over fase 4: 2025 -2030 staat het volgende: 'Als vierde fase komt het grootschaliger middengedeelte van de Middelsee tot ontwikkeling. (...) Het gebied ten zuidoosten van Goutum (voorheen Waterrijk) komt als laatste aan de orde. Deze volgorde geeft voor de nu nog aanwezige weidevogelpopulatie de gelegenheid naar betere leefgebieden in de omgeving uit te wijken. Bij stagnerende bevolkingsontwikkeling kan zelfs afgezien worden van ontwikkeling van dit gebied.' Misschien kan de wethouder nog eens vertellen waarom deze volgorde van bouwen losgelaten is en wanneer de raad hiervan op de hoogte is gesteld.

EEN AMENDEMENT EN TWEE MOTIES

Tijdens de raadsvergadering diende D66 een amendement in om het stedenbouwkundig plan aan te passen door een aantal woningen te schrappen en zo de bufferzone te vergroten. Het amendement werd, met slechts vier stemmen voor, verworpen. Verder werden er twee moties ingediend. Een van Gemeentebelangen om pas te starten met werkzaamheden wanneer het plan onherroepelijk geworden is en een motie van GroenLinks om te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om tot een aandeel sociale huur en koop tot 30% te komen.

Wat de laatste motie betreft is de kans van slagen praktisch nihil. Het belooft dan ook een boeiende raadsvergadering te worden op woensdag 30 september wanneer het behandelvoorstel Herculalies Grondexploitaties in de raad besproken wordt. Daarin staat het volgende: 'Het

Hotel-Eetcafé Duhoux

sinds 1916

• ETEN • DRINKEN •
• SLAPEN • GENIETEN •

GREATE BUORREN 4-8 • 9088 AE WIRDUM (FRIESLAND)
TEL: +31 (0) 58 255 15 13 • EMAIL: INFO@HOTEL-DUHOX.NL

vergroten van het aandeel sociaal zou voor Zuidlanden/Middelsee leiden tot een negatieve grondexploitatie. Bij de vaststelling van een bestemmingsplan moet de raad motiveren dat het plan binnen de planperiode financieel haalbaar is.'

Het komt er dus op neer dat het college, niet alleen voor de Hem, maar voor de hele Zuidlanden, blijft vasthouden aan 15% sociale woningbouw.

DUIDELIJKHEID

Aangezien het bestemmingsplan de Hem al is vastgesteld mag je van indiener van de motie, GroenLinks, op zijn minst verwachten dat ze nu duidelijkheid eisen van het college in plaats van te wachten tot de behandeling in december. De enige verrassing die avond kwam van D66 die uiteindelijk tegen de bouw stemde. Uiteindelijk werd met 27 stemmen voor en tien tegen het bestemmingsplan vastgesteld.

TOEKOMSTIGE ONTWIKKELINGEN

Wat kunnen we nog meer verwachten van deze raad? Op 20 september is er een debat over de bouw van 74 woningen in het Potmargegebied. Dezelfde argumenten die voor de bouw van de Hem gebruikt zijn zullen we ook nu weer horen. Ook hier woningbouw, waar dat niet wenselijk is, met woningnood als argument, terwijl er nog zeeën van ruimte zijn in de Zuidlanden of het Spoordok. Ook kunnen de gestreste jongeren weer ten tonele gevoerd worden terwijl er geen betaalbare woning gebouwd gaat worden. En misschien weer een sneer naar de publieke tribune waar geen jongeren zitten maar ouderen die het dagelijks ommetje met de hond belangrijker vinden dan het grote algemene belang dat hiermee gediend is.

Als bijkomend argument zal er gesteld worden dat er in het verleden kassen stonden en het gebied toen ook bebouwd was, zodat het alleszins acceptabel is om hier woningbouw te plegen. Terwijl je ook kunt redeneren dat je nu een unieke kans hebt om een stuk groen te behouden binnen de stad.

Uiteindelijk is met de bouw van deze woningen niemand gebaat. De woningzoekenden niet, de omwonenden niet en voor het Potmargegebied zelf heeft het geen enkele meerwaarde. De coalitie zou zich eens af moeten vragen wat er nog terechtkomt van het hele idee van vergroening en verduurzaming van onze stad. Vorig jaar was er nog de manifestatie Bosk. Juichende verhalen over groenbeleving en afname van hittestress op versteende pleinen. De legacy van Bosk, om de pr-term ook eens te bezigen, is dat er voor de bouw van de woningen in het Potmargegebied flink wat bomen gekapt moeten worden, zelfs wanneer de bouw niet doorgaat. Een burger die dit aanvocht bij de bezwaarcommissie vond niet alleen de gemeente als tegenstander op zijn weg maar ook de advocaat van de projectontwikkelaar.

ENFIN, WE WACHTEN AF. ER ZULLEN NOG VELE BOEIENDE RAADSVERGADERINGEN VOLGEN.

LEVO is sponsor van Koken met Klaas: iedere dag op www.liwwadders.nl

KOKEN MET KLAAS (KLAASKASMA@LIVE.NL)

MARINADE VOOR FUTLOZE KIPFILETS

Beste barbecueërs. Waarom leg je iets in een marinade? Oorspronkelijk had dat de functie om vlees iets malser te maken, vis wat steviger en groenten langer houdbaar. De zuren in de marinades zorgden daar voor.

Tegenwoordig is een marinade een middel om stukjes vlees zonder smaak toch iets van smaak te geven en vooral, zoet te laten smaken. Meestal dus een kant-en-klaar sausje dat je op je bleke kipfilets of je vleesspiesjes strijkt. Mocht je die niet al gemarineerd kopen. Maar na vandaag wordt dat anders. Tenminste als je onderstaande marinade maakt. Eigenlijk is het de enige marinade die je nodig hebt.

INGREDIËNTEN:

1 kilo kipfilet

voor de marinade:

- 8 tenen knoflook uit de knijper
- 2 eetlepels geraspte gember
- 1 eetlepel gehakte muntblaadjes
- 1 eetlepel gehakte korianderblaadjes
- 3 eetlepels olijfolie
- sap van 1 citroen
- 1 eetlepel gemalen korianderzaad
- 1 theelepel koenjit
- 1 theelepel chilipoeder
- 1 theelepel zout

BEREIDING:

Roer alle ingrediënten door elkaar. Stop de kipfilets in een plastic zak. Giet de marinade erbij en knoop de zak dicht. Masseer de kip door het plastic met de marinade. Laat de filets minimaal 2 uren marinieren. Haal ze daarna uit de marinade en grill de kipfilets op de barbecue gaar.

De producten zijn exclusief voor de horeca!

OVER LEVO

Levo is in 1916 opgericht als onafhankelijk familiebedrijf en is dat tot op de dag van vandaag gebleven. Gevestigd te Franeker en gehuisvest in een ultramoderne fabriek vervaardigt Levo plantaardige oliën, frituuroliën, margarines, en sauzen. Dagelijks wordt op vooruitstrevende en innovatieve wijze gewerkt aan kwaliteit en productverbetering.

VOOR MEER INFORMATIE KUNT U TERECHT OP DE WEBSITE VAN LEVO, WWW.LEVO.NL VOOR EEN ADVIES OP MAAT KUNT U CONTACT OPNEMEN MET LEVO OP 0517-394141 OF STUUR EEN MAIL NAAR INFO@LEVO.NL

VERSCHIJNT IN NOVEMBER BIJ UITGEVERIJ WIJDEMEER
U KUNT NU INTEKENEN
HET VROLIJK LEVEN IN EEN PROVINCIEHOOFDSTAD
25 JAAR STADSBLAD LIWWADDERS
EEN UNIEK DOCUMENT

Wie een kleine provinciestad als Leeuwarden en haar inwoners de Liwwadders écht wil leren kennen kan niet om dit boek heen. In Het Vrolijke Leven in een Provinciehoofdstad beschrijven diverse auteurs het wel en wee van de Liwwadders en de omwonenden. De artikelen en columns zijn gepubliceerd in de periode tussen 1998 en 2023 in het Stadsblad Liwwadders.

WWW.TEKEN-IN.NL

Jubileumdag crematorium en uitvaartcentrum Goutum DELA

Het crematorium en uitvaartcentrum in Goutum bestaat 50 jaar. Graag nodigen we u uit om dit met ons te vieren op zondag 15 oktober.

Wat kunt u verwachten?

- Een kijkje in bijvoorbeeld de verzorgingsruimte, de ovenruimte, de Oldehovezaal en de huiskamer.
- Een lezing over de historie van het crematorium (om 12.00 uur en om 14.00 uur).
- Informatie over de mogelijkheden van een afscheid in ons crematorium.
- Antwoord op al uw vragen en uitvaartwensen.
- Live muziek onder het genot van een hapje en een drankje.

Wanneer en waar?

Datum: zondag 15 oktober | 11.00 - 15.00 uur
Adres: Yndyk 1 | Goutum
Informatie: Dani de Vries | 058 288 35 58 | crematoriumgoutum@dela.org

Komt u ook?
U hoeft zich niet aan te melden, iedereen is welkom.

DELA voor elkaar

GAS TERUG

Advertorial

Lekzoekers met een stokje

'In het begin van ons bedrijf Gas Terug werd er wel gezegd: twee vrouwen in een mannenwereld? Wat zullen die nou? Of je hoorde: Jan Jonker heeft zijn dochters op pad gestuurd. We hebben er vreselijk om moeten lachen.' De zussen Trijntje en Afie Jonker richtten zeventien jaar geleden Gas Terug op, een bedrijf in de categorie verborgen beroepen. Gas Terug controleert gasleidingen voor gasleveranciers zoals Ennaxis en Liander. Afie is deze winter overleden; Trijntje zet met zeventien medewerkers vanuit een kantoor op de Hemrik in Leeuwarden het bedrijf voort. **'Als je geen kwaliteit levert, dan had je als bedrijf niet bestaan.'**

Het overlijden van zus Afie is als een mokerslag aangekomen. 'Na een gunstige medische uitslag kwam het onverwacht. De jongens stonden tijdens de uitvaart met hun auto's in een erehaag, dan merk je dat we een mooie familie zijn met fijne medewerkers. Dat deed me wel wat.' De twee zussen startten zeventien jaar geleden hun bedrijf op nadat ze bij de Postbank (later opgegaan in ING) een administratieve hadden functie vervuld. 'We deden administratief werk in de periode 1991 tot 2007. Ik deed de overlijdens en nam daar de tijd voor. Later moest je meer op snelheid letten. Alles veranderde.' Ze vindt het jammer om aan te zien dat de gebouwen aan de Tesselschadestraat van de eens zo trotse werkgever nu tot appartementen worden verbouwd vanwege de fors teruggelopen werkgelegenheid in deze sector. 'Ik herinner me nog de opening van een van de nieuwe gebouwen door Ron Brandsteder. We gingen een gouden toekomst tegemoet. Het was een fantastische baan. In Leeuwarden was er geen betere werkgever te vinden. Kinderopvang was goed

geregeld, net als veel andere zaken.' Nog altijd heeft Trijntje veel contact met oud-collega's. 'Op kerstborrels zien we elkaar. Binnenkort hebben we weer een reünie, daar hoor je dan dat er veel is veranderd binnen de administratieve wereld. Het is allemaal op productie gericht. Een groot deel van de gezelligheid is verdwenen.'

Toch kozen Trijntje en Afie in 2007 voor het zelfstandig ondernemerschap. 'We werden door onze collega's voor gek verklaard. Waar beginnen die twee aan? We werden lekzoekers, die met een stokje, een soort metaaldetector, op pad gingen.' Vader Jan Jonker zat met zijn bedrijf JD Leidingsystemen al jaren in de techniek. 'Het was ons met de paplepel ingegoten. Op verjaardagen ging het over gas, gas en nog eens gas. We beschouwden hem ook als een kruiwagen in deze, zakelijk gezien, voor ons nieuwe wereld.'

Dat neemt niet weg dat Trijntje en Afie als zelfstandige ondernemers steeds meer vertrouwen ontvingen van de grote spelers in de markt. Gas Terug heeft zeventien medewerkers op de

'Soms moet je mensen geruststellen'

weg die dagelijks bezig zijn met het doormeten van leidingen in het hele land. 'Er zijn nog twee bedrijven in Nederland die het werk zoals wij uitvoeren. We zitten vooral boven de rivieren, maar ook in gebieden rond Leiden en Amsterdam.' Het werk speelt zich voornamelijk buiten

af. De mannen, af en toe is er een vrouw die zich aandient als lekzoeker, lopen ongeveer zo'n vijftien kilometer per week af. 'Ze vinden het mooi werk, lekker buiten. Het zijn vooral vijftigplussers die we als medewerker in dienst hebben. Dat is heel bewust. Die generatie

In de zeventien jaar dat Gas Terug bestaat zijn er nooit ongelukken gebeurd, terwijl men dagelijks omgaat met een gevaarlijke stof. 'Ik denk dat we vier keer een bewoner geadviseerd hebben om tijdelijk zijn pand te verlaten. Als gas zich ophoopt in de kruipruimte kan er natuurlijk een explosie plaatsvinden.'

voelt nog verantwoordelijkheid voor hun onderneming en weet van aanpakken, hoewel het geenszins een zwaar beroep is. Jongeren die we aan het werk hebben gehad waren meest flierefluiters. Soms letterlijk. Dan zaten ze de vrouwen na te fluiten en kwam het werk op het tweede plan. Je moet tegen de rust en de stilte kunnen en over sociale vaardigheden beschikken. Iemand ziet je in een oranje hesje door het land lopen, dan moet je uitleggen wat je aan het doen bent. Soms moet je mensen geruststellen. We kunnen nog wel een paar mensen gebruiken.'

Dat overheden druk zijn met het stimuleren van de burger om van het gas af te gaan ziet Trijntje Jonker niet echt als een donkere wolk boven haar bedrijf. 'Die gasleidingen liggen er nog wel even, ook in wijken die nu van het gas af worden gesloten. Maar als het zover is, komt er wel weer wat anders op je pad. Als ondernemer moet je je niet al te druk maken over allerlei apen en beren. Kan ik niet meer functioneren als lekzoeker, dan ga ik wel met post rondlopen.'

CAFÉ RESTAURANT DE VLIEGENDE HOLLANDER

VAN GENERATIE NAAR GENERATIE

SFEERVOL • SMAAKVOL • BETAALBAAR

BERLIKUMERMARKT 15 LEEUWARDEN • 058 212 1717 • WWW.VLIEGENDEHOLLANDERLWD.NL

PERSOONLIJK INTERIEURADVIES

Maak een afspraak voor een **Design Date** en ontvang onze gratis stijlguide.

DE BOER

WOONPROFESSIONALS LEEUWARDEN

SCHRANS 131 | 8932 ND LEEUWARDEN
WWW.WOONPROFESSIONALDEBOER.NL

KEUKEN RENOVATIE n e d e r l a n d

Regio Leeuwarden

- ◆ nieuwe keukendeuren
- ◆ nieuwe scharnieren
- ◆ nieuwe werkbladen
- ◆ nieuwe apparaten
- ◆ nieuwe kranen

Als het om de euro's gaat!

keukenrenovatieland.nl

06 - 2856 3755

EDDY & HENNY:

'WAT MUT JE NOU MET UN KONINGIN DIE SEIT DAT OANS LAND NIET BESTAAT?'

HENNY 'Prinsjesdag? Wij siene al jaren gien tv meer.'

EDDY 'Hy staat mooi in un kasje.'

HENNY 'Wat mut je nou met un koningin die seit dat oans land niet bestaat. Dat wij gien identiteit hewwe suden? Waarom is sy koningin, prins Bernhard was toch oek gien koning?'

EDDY 'We lústere oek nyt meer naar de radio.'

HENNY 'Eerst krije je tien minuten reclame en dan mutte je dur rap bij wese. Dy presentatoren binne lullende folders. Se lese alles fan papier en eigen musiek magge se oek nyt meer útsoeke.'

EDDY 'We siën wel waar ut skip strandt.'

HENNY 'Wat bist laat met die kranten. We kenne de kop nyt búten de deur steke of se frage der om.'

MANNING Uitvaartzorg

058 - 844 83 65 | www.manninguitvaartzorg.nl

Met liefde geregeld

HoutbouwdeBruin

De specialist in geïmpregneerde houtbouwproducten

houtbouwdebruin.nl | 06-22510084 | 0511-705250

HOUTHANDEL
Verkoop, laden & lossen

Hellingstrjitte 2
9269 PV
Feanwâlden

HOUTBOUW
Showterrein & kantoor

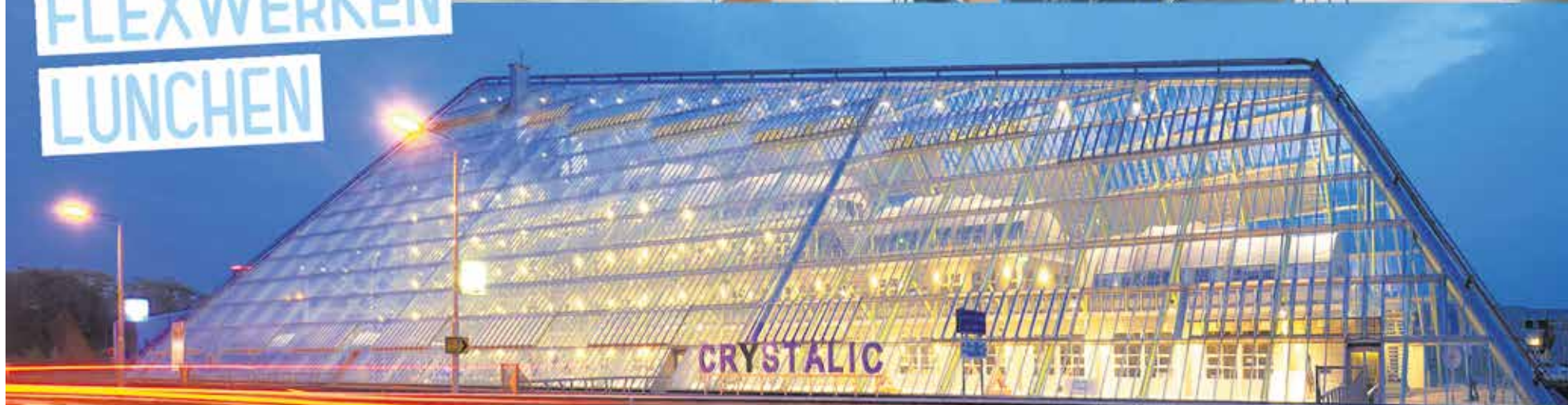
De Swette 1c
9269 RC
Feanwâlden

AL UW BOUWGEMAK ONDER ÉÉN DAK! - HOUTBOUW | HOUTHANDEL | DOUGLAS TUINHUIZEN | BLOKHUTTEN

Wilt u zelf aan de slag? Bezoek dan onze afdeling houthandel voor scherpe prijzen van hout- en plaatmaterialen, tuinhout, gevelbekleding en bouwhout.

KANTOREN
VERGADEREN
FLEXWERKEN
LUNCHEN

Op zoek naar een
dynamische werkplek
of vergaderlocatie?

Bekijk ons aanbod op
www.crystalic.nl

LEEWARDEN | FRANÇOIS HAVERSCHMIDTWEI 2 | 8914 BC | THE NETHERLANDS

